

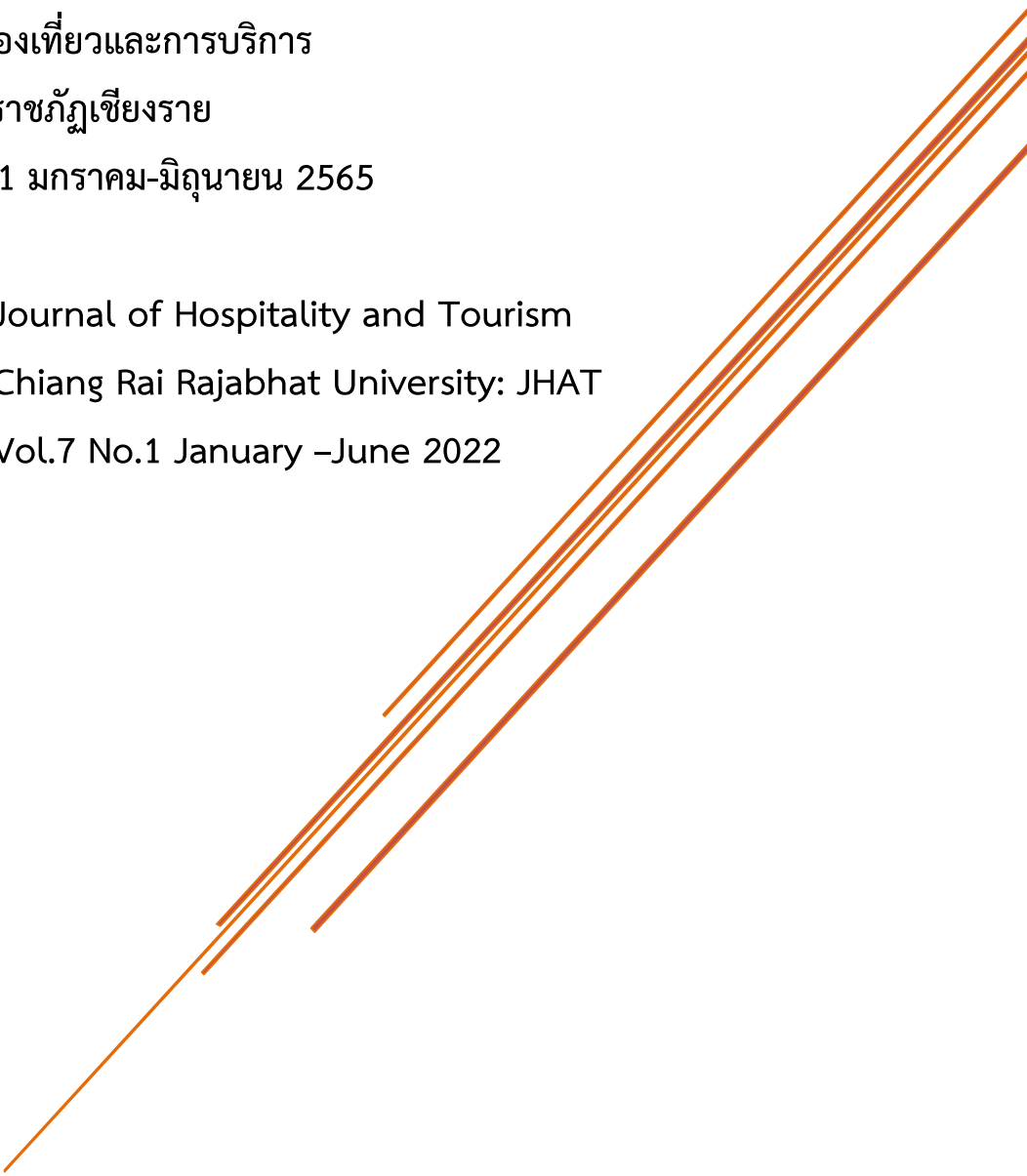
วารสารการท่องเที่ยวและการบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Journal of Hospitality and Tourism,
Chiang Rai Rajabhat University

วารสารการท่องเที่ยวและการบริการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2565

Journal of Hospitality and Tourism
Chiang Rai Rajabhat University: JHAT
Vol.7 No.1 January –June 2022

วารสารการท่องเที่ยวและการบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

(Journal of Hospitality and Tourism,
Chiang Rai Rajabhat University: JHAT)

Vol.7 No.1 January - June 2022 ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2565 ISSN 2465-387X

เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของวารสาร JHAT

วารสาร JHAT มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์หลักเพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ องค์ความรู้ หรือผลที่ได้จากการศึกษาวิจัย การอภิปราย การสัมมนาวิชาชีพ ตลอดจนข้อค้นพบต่าง ๆ ในด้านการท่องเที่ยวและการบริการ รวมถึงเรื่องหรือประเด็นที่มีความสัมพันธ์กับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการ ของอาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย นิสิต นักศึกษา บุคลากรในวิชาชีพ ตลอดจนบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจ และเป็นเวทีรองรับ สนับสนุน ส่งเสริม และต่อยอดการพัฒนาและการคิดค้น องค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการท่องเที่ยวและการบริการทั้งระดับท้องถิ่น ระดับชาติและระดับนานาชาติ

หลักเกณฑ์และขอบเขตของบทความที่เสนอเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร JHAT

วารสาร JHAT เป็นวารสารที่เปิดกว้างสำหรับรองรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการในรูปแบบต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการจัดทำอย่างมีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยมีการกำหนดเกณฑ์และขอบเขตของบทความจะเสนอขอตีพิมพ์ ดังนี้

1. เป็นการนำเสนอในเชิงวิชาการที่เผยแพร่เกี่ยวกับองค์ความรู้หรือผลที่ได้จากการศึกษาวิจัย การอภิปราย การสัมมนาวิชาชีพ ตลอดจนข้อค้นพบต่าง ๆ ในด้านการท่องเที่ยวและการบริการ รวมถึงเรื่องหรือประเด็นที่มีความสัมพันธ์กับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการ
2. เป็นการนำเสนอในเชิงวิชาการที่มีความชัดเจน จัดทำอย่างเป็นระบบ มีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานสากล
3. บทความที่นำเสนอจะต้องมีเนื้อหาสาระที่ไม่เป็นเรื่องที่เคยตีพิมพ์หรือนำเสนอที่อื่นมาก่อน หรือไม่อยู่ในระหว่างรอการตอบรับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใดหรือในเวทีการประชุมวิชาการอื่นใด และจะต้องมีความน่าสนใจ เป็นเรื่องใหม่หรืออาจเป็นเรื่องเดิมแต่นำเสนอในมุมมองใหม่ เป็นองค์ความรู้ใหม่ สามารถนำไปใช้พัฒนาต่อยอดเป็นประโยชน์ได้
4. ประเภทบทความที่สามารถเสนอเพื่อตีพิมพ์อยู่ในรูปของบทความวิจัย บทความวิชาการ และบทความปริทัศน์ รวมถึงข้อสรุปจากการประชุมวิชาชีพที่จัดทำในรูปแบบข้อเขียนเชิงวิชาการ โดยภาษาของบทความที่เสนอเพื่อตีพิมพ์ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ภาษาต่างประเทศอื่น ๆ (นอกจากภาษาอังกฤษ) กองบรรณาธิการอาจรับพิจารณาเป็นรายกรณี

5. ขอบเขตเนื้อหาของบทความ ประกอบด้วยสาขาการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมท่องเที่ยว การบริการ อุตสาหกรรมบริการ การโรงแรม ที่พักแรม สปา ไม้ซ์ (MICE) เรือสำราญ การบริการอาหารและเครื่องดื่ม ครั้วและศิลปะในการประกอบอาหาร ธุรกิจการบิน โลจิสติกส์การท่องเที่ยว วัฒนธรรมและศิลปะเพื่อการท่องเที่ยว และเรื่อง

6. รูปแบบการเขียนเป็นไปตามที่กองบรรณาธิการวารสาร JHAT กำหนด(ดูรายละเอียดแนบท้าย)

กำหนดการตีพิมพ์และรูปแบบการเผยแพร่

วารสาร JHAT ดำเนินการตีพิมพ์และเผยแพร่ในรูปแบบออนไลน์ (Online) ที่ URL: <http://tourismhotel.crru.ac.th/jhat-journal/> โดยกำหนดดำเนินการตีพิมพ์เผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 ระหว่างเดือนมกราคม - มิถุนายน

ฉบับที่ 2 ระหว่างเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรชัย มุ่งไธสง	อธิการบดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ บุญพัฒน์	คณบดี

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสถียร บุญพัฒน์	บรรณาธิการวารสาร
อาจารย์ขวัญฤทัย ครองยุติ	ผู้ช่วยบรรณาธิการวารสาร

กองบรรณาธิการ

อาจารย์มนสิชา ชาวคำ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
อาจารย์ภูวนารถ ศรีทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
อาจารย์ขวัญฤทัย ครองยุติ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
นางสาวญาณัท ศิริสาร	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
นายณัฐกิจ มูลแจ่ม	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำกองบรรณาธิการ

Professor Dr.Lawal M. Marafa	The Chinese University of Hong Kong
Professor Dr.Nina D. Laurie	University of St Andrews
ศาสตราจารย์ ดร.มนัส สุวรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ศาสตราจารย์ ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา	นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้าน การท่องเที่ยวและการบริการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ราณี อธิชัยกุล	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความทางวิชาการและงานวิจัยประจำวารสาร (Reviewers)

ศาสตราจารย์ ดร.มนัส สุวรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ศาสตราจารย์ ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.กนกกานต์ แก้วนุช	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา	นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้าน การท่องเที่ยวและการบริการ
รองศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย ปัญญาดี	นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้าน การท่องเที่ยวและการบริการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ราณี อธิชัยกุล	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
รองศาสตราจารย์ ดร.รชพร จันทร์สว่าง	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
รองศาสตราจารย์ ดร.อัศวิน แสงพิกุล	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
รองศาสตราจารย์ ดร.คมสัน รัตนสีมากุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกศรา สุกเพชร	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตติยาพร จารุมณีรัตน์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบา สิทธิการ	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบศิริ ภัคดีพิณิจ	มหาวิทยาลัยพะเยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณิศา บุญญาณเมธภาพร	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรรัตน์ เยี่ยมตระกูล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนโกสินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราพร ขุนศรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภาพรพรณ ไชยานนท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลหล่า ตรีเอากานกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสริมศิริ นิลคำ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสงี่ยม บุญพัฒน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณน บุญพัฒน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
อาจารย์ ดร.แก้วตา ม่วงเกษม	มหาวิทยาลัยมหิดล
อาจารย์ ดร.ธารณี นวสันธิ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สุวรรณภูมิ
อาจารย์ ดร.นิพล เชื้อเมืองพาน	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
อาจารย์ ดร.วิตติกา ทางชั้น	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
อาจารย์ ดร.ศิริพงศ์ รักใหม่	วิทยาลัยดุสิตธานี

ฝ่ายจัดการและธุรการ

นางสาวณัฏฐา ศิริสาร	ธุรการและประสานงาน
นางสาวพิมพ์พิมล วินทะไชย	ธุรการและประสานงาน
นางสาวอัมรินทร์ จี้อาติชัย	การเงิน
นายณัฐกิจ มูลแจ่ม	งานพัสดุและจัดซื้อจัดจ้าง
นายธีรณัย ตันติเกียรติเจริญ	จัดทำระบบฐานข้อมูล

ติดต่อกองบรรณาธิการ

สำนักวิชาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
80 หมู่ 9 ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57100
โทรศัพท์ : 0 5377 6088 , 0 5377 6000 ต่อ 1141,1142
เว็บไซต์ : <http://tourismhotel.crru.ac.th>
E-mail : jhatjournal@crru.ac.th

พิมพ์ที่

ร้านเอกอปปี้
ที่อยู่ : 343 หมู่ 2 ตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
โทรศัพท์ : 09 7924 0040

บทบรรณาธิการ

วารสารการท่องเที่ยวและการบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (Journal of Hospitality and Tourism, Chiang Rai Rajabhat University: JHAT) เป็นวารสารที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลงานวิชาการ ผลงานวิจัย และเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนความรู้ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและการบริการของอาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย นิสิต นักศึกษาและบุคลากรที่ปฏิบัติงานในวิชาชีพด้านการท่องเที่ยวและการบริการเพื่อให้สามารถต่อยอดไปสู่การพัฒนาและการคิดค้นองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการท่องเที่ยวและการบริการทั้งระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

สาระในวารสารปีที่ 7 ฉบับที่ 1 นี้ ประกอบด้วยบทความวิจัย จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงรายที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ และเรื่องแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางน้ำอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนแพเปี้ยกนก วัดวิถีลำน้ำแม่สรวย เทศบาลตำบลเวียงสรวย จังหวัดเชียงราย

กองบรรณาธิการวารสารการท่องเที่ยวและการบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า วารสารฉบับนี้ จะเป็นเวทีและสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านการท่องเที่ยวและการบริการของนักวิชาการ นักวิจัย และผู้ปฏิบัติงานในธุรกิจการท่องเที่ยวและการบริการเพื่อที่จะนำไปสู่การจุดประกายเพื่อให้ได้ความคิดและแนวคิดใหม่ ๆ ที่จะสามารถนำไปต่อยอดในการสร้างสรรค์และผลิตนวัตกรรมการจัดการเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวและการบริการอย่างยั่งยืนและฝ่าฝันวิกฤติโดยสอดคล้องกับบริบทความต้องการของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้มากยิ่งขึ้น

กองบรรณาธิการ

สารบัญ

หน้า

บทความวิจัย

การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงราย ที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ	1
วิรุณศิริ ใจมา และคณะ	
แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางน้ำอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนแพ เปี้ยกนัววิถีถิ่นน้ำแม่สรวย เทศบาลตำบลเวียงสรวย จังหวัดเชียงราย	19
อนุวรรต ศิริทอง และคณะ	

การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงราย
ที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

The Development of Cultural Tourism Activities in Chiang Rai Province
which Suitable for Elderly Foreigner Tourist

◆ รศ.ดร.วิรุณศิริ ไจมา

อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Assoc. Prof. Dr.Wirunsiri Jaima

Lecturer, Faculty of Management Science, Chiang Rai Rajabhat University

Email: ms_wiroonsiri@crru.ac.th

◆ ผศ.ดร.ปวีณา ลีตระกูล

อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Assis. Prof. Dr.Paweenaa Leetrakun

Lecturer, Faculty of Management Science, Chiang Rai Rajabhat University

Email: paweenaa.lee@gmail.com

◆ ผศ.ดร.ประภาพรณ ไชยานนท์

อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Assis. Prof. Dr.Prapaphun Chaiyanont

Lecturer, Faculty of Management Science, Chiang Rai Rajabhat University

Email: prapaphunch_chaiyanont@yahoo.com

◆ ดร.ศศิวิมล ภู่พวง

อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Lecturer, Faculty of Management Science, Chiang Rai Rajabhat University

Dr.Sasiwimon Puphoung

Email: ohmsimon@gmail.com

◆ อ.ปทุมพร แก้วคำ

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการท่องเที่ยว สำนักวิชาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Patumporn Keawkhum

Lecturer, School of Tourism, Chiang Rai Rajabhat University

Email: patumporn.kae@crru.ac.th

◆ สิริรัตน์ โอภาพ

วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ กระทรวงวัฒนธรรม

Sirirat Ophap

Provincial Cultural Chiang Mai, Chiang Mai Provincial Cultural Office

Email:sirirat.kn@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมและความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ 2) ศึกษาและพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงรายแบบมีส่วนร่วมที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าว และ 3) ศึกษาและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงราย การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนาและข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษา พบว่า

นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติส่วนใหญ่มีเหตุผลในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพราะต้องการเรียนรู้และมีประสบการณ์ ค่าแพคเกจทัวร์ครั้งนี้ 1,001 – 3,000 บาท นักท่องเที่ยวต้องการมัคคุเทศก์ท้องถิ่น และต้องการท่องเที่ยว 1 – 3 วัน

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงรายที่นักท่องเที่ยวต้องการ คือ 1) ด้านหัตถกรรม คือ 1.1) กลุ่มเครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลง : ชมการสาธิตการผลิต การวาดลาย / ลงสี การขึ้นรูปปั้น เติมน้ำเตาโบราณ เติมน้ำแหล่งดินเหนียวคุณภาพดี 1.2) กลุ่มของเล่นพื้นบ้าน : การสานจูด และทดลองเล่นของเล่นพื้นบ้านชนิดอื่นๆ 1.3) กลุ่มไม้แกะสลัก : การร่างแบบ / ผลิตตามแบบ และการประกอบชิ้นงานง่ายๆ และ 1.4) กลุ่มผ้าทอเชียงแสน : การกรอผ้า และการทอผ้า และ 2) ด้านศาสนา คือ การชมอาคาร สถานที่ สิ่งปลูกสร้าง ภาพจิตรกรรม สถาปัตยกรรม และสิ่งสำคัญภายในวัด เช่น อุโบสถ วิหาร พระประธาน ไม้แกะสลัก และเจดีย์ เป็นต้น

ด้านบุคลากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ ดังนั้นจึงจัดอบรมภาษาอังกฤษให้กับบุคลาการดังกล่าว

คำสำคัญ : การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม, นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ, จังหวัดเชียงราย

Abstract

The Objectives of this research were 1) to study the behavior and need of cultural tourism for foreign elderly tourists 2) to examine and develop the model of cultural tourism activities for the tourists in Chiang Rai province and 3) to study and develop the potential of the personnel on cultural in Chiang Rai province for the tourists supporting. The quantitative data was analyzed by descriptive statistics and the qualitative data was done by content analysis. The results were as follows:

Most tourists visited Chiang Rai because they wanted to learn and receive the experiences. The package tour for this trip was between 1,001 – 3,000 baht. They needed the local tour guide and needed to spend on the trip for 1-3 days.

The models of cultural tourism activities in Chiang Rai province: 1) activities in handicraft were 1.1) Wiang Kalong Porcelain Group: visiting demonstration of the production, drawing and painting, visiting the ancient stove and good quality clay, 1.2) Traditional toys: ‘Weaving Ngoo Dude’ (Snake sucking) and other traditional toys, 1.3) Wooded carving group: sketching out/carving and composing pieces of wood and 1.4) Chiangsaen Textile Group: spinning thread and textile weaving, and 2) activities in religion were sightseeing of building, drawing, murals, architecture and important points inside such as Ubosot, Buddha image hall, Principal Buddha image, carved wood, and pagoda, etc.

The study of personnel development in cultural tourism, it discovered that the personnel had the problems on English for communication. Therefore, the English training have arranged for them.

Keywords : Cultural Tourism, Elderly Foreigner Tourist, Chiang Rai

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดเชียงรายเป็นเมืองรองด้านการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญในภาคเหนือและได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ จังหวัดเชียงรายเป็นเมืองท่องเที่ยวที่นอกจากจะมีภูมิอากาศภูมิประเทศที่สวยงามแล้ว จังหวัดเชียงรายยังตั้งอยู่ในดินแดนของกลุ่มอารยธรรมล้านนาที่มีศาสนสถานและอาคารสถาปัตยกรรมอันเก่าแก่และงดงามตามแบบล้านนา และมีการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมด้าน

งานศิลปหัตถกรรมที่สวยงามและมีเอกลักษณ์ ซึ่งจากความโดดเด่นในเรื่องดังกล่าวจึงทำให้จังหวัดเชียงรายเป็นทั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และเชิงศิลปวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียง

จังหวัดเชียงรายมียุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดที่ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวมาโดยตลอด โดยวัฒนธรรมด้านหัตถกรรม จังหวัดเชียงรายโดยสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย ร่วมกับศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน และหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมชุมชนขึ้นมาเพื่อส่งเสริมให้ชุมชนนำศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของตนมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมของชุมชนให้เป็นสินค้า ซึ่งเป็นการเพิ่มมูลค่าทุนทางวัฒนธรรมชุมชนและเป็นการสืบสานคุณค่าทางวัฒนธรรมให้กับชุมชน จำนวน 4 แห่งในจังหวัดที่ผ่านการคัดเลือกและได้รับการอบรมพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมชุมชน รวมถึงพัฒนาศักยภาพการผลิต คือ 1) เครื่องปั้นดินเผาเวียงกาหลง ตำบลเวียงกาหลง อำเภอเวียงป่าเป้า 2) ของเล่นพื้นบ้าน-ไม้ไผ่ ตำบลป่าแดด อำเภอแม่สรวย 3) ไม้แกะสลัก ตำบลท่าสุด อำเภอเมือง และ 4) ผ้าทอเชียงแสน ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน ดังนั้นนับว่าทั้ง 4 ชุมชนเป็นแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมซึ่งเป็นทุนทางวัฒนธรรมที่มีศักยภาพพร้อมจะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมต่อไป

สำหรับวัฒนธรรมด้านศาสนา (ศาสนสถานและวัฒนธรรมประเพณี) จังหวัดเชียงรายมีวัดเก่าแก่และมีชื่อเสียงเป็นที่เคารพและสักการะของชาวเชียงราย ที่อยู่ในเขตของตัวเมือง จำนวน 9 วัด ได้แก่ 1) วัดพระธาตุดอกจอมทอง 2) วัดงำเมือง 3) วัดพระแก้ว (พระอารามหลวง) 4) วัดมุงเมือง 5) วัดมิ่งเมือง 6) วัดศรีเกิด 7) วัดศรีบุญเรือง 8) วัดกลางเวียง และ 9) วัดพระสิงห์ (พระอารามหลวง) และเนื่องจากวัดดังกล่าวตั้งอยู่ในตัวเมือง การเดินทางสะดวกสบาย จึงทำให้นักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมและถ่ายรูปอยู่เป็นประจำ

คณะวิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมในด้านหัตถกรรมและด้านศาสนา และต้องการศึกษาในกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ เพราะโลกกำลังเข้าสู่สังคมสูงวัย และนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นกลุ่มที่มีความสามารถในการใช้จ่ายและสนใจด้านศิลปวัฒนธรรม

การศึกษาในครั้งนี้ศึกษาทั้งด้านอุปสงค์และด้านอุปทานควบคู่กัน โดยเริ่มจากการศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ (ด้านอุปสงค์) ก่อนแล้วจึงนำข้อมูลไปร่วมวางแผนกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของแหล่งท่องเที่ยว (ด้านอุปทาน)ว่าจะพัฒนารูปแบบกิจกรรมอย่างไรให้เป็นที่น่าสนใจและตรงกับพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยว เมื่อมีกิจกรรมที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้าไปร่วมทำย่อมทำให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายยาวนานขึ้น และทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงรายเพิ่มสูงขึ้นด้วย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นโครงการวิจัยย่อยของแผนงานวิจัยเรื่อง “รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ” ซึ่งประกอบด้วย 4 โครงการย่อยที่ครอบคลุมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และนิเวศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาพฤติกรรมและความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ
2. ศึกษาและพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมและศาสนาในจังหวัดเชียงรายแบบมีส่วนร่วมที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ
3. ศึกษาและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมและศาสนาในจังหวัดเชียงรายเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

นิยามศัพท์

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรม หมายถึง การเดินทางจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีการแสดงงานช่างท้องถิ่นที่ถ่ายทอดเรื่องราวของเชียงรายและล่านาผ่านสิ่งของหรือเครื่องใช้ที่ใช้ในการดำเนินวิถีชีวิต เพื่อการแสวงหาความรู้หรือความเพลิดเพลิน

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนา หมายถึง การเดินทางจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง ซึ่งเป็นศาสนสถานหรือวัดที่มีการแสดงถึงสถาปัตยกรรม วิหาร อุโบสถ หอไตร และสิ่งปลูกสร้างบางชนิด เจดีย์ จิตรกรรม หรือประติมากรรม (พระพุทธรูป งานปูนปั้น งานแกะสลักไม้) เพื่อการแสวงหาความรู้หรือความเพลิดเพลิน

นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ หมายถึง นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมในจังหวัดเชียงราย หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายที่มีการแสดงงานช่างท้องถิ่นที่ถ่ายทอดเรื่องราวหรือวัฒนธรรมของเชียงรายหรือล่านาผ่านสิ่งของหรือเครื่องใช้ที่ใช้ในการดำเนินวิถีชีวิต จำนวน 4 แห่ง คือ 1) เครื่องปั้นดินเผาเวียงกาหลง บ้านทุ่งม่าน ตำบลเวียงกาหลง อำเภอเวียงป่าเป้า 2) ของเล่นพื้นบ้าน - ไม้ไผ่ บ้านป่าแดด ตำบลป่าแดด อำเภอแม่สรวย 3) ไม้แกะสลัก (กระบวยตักน้ำ เครื่องใช้ และของตกแต่งบ้าน) บ้านถ้ำผาตอง ตำบลท่าสุต อำเภอเมือง และ 4) ผ้าทอเชียงแสน บ้านสบคำ ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนาในจังหวัดเชียงราย หมายถึง เป็นศาสนสถานที่มีการแสดงถึงสถาปัตยกรรม จิตรกรรม หรือประติมากรรม จำนวน 9 วัด คือ 1) วัดพระธาตุคุดอยจอมทอง 2) วัดจำเมือง 3) วัดพระแก้ว 4) วัดมุงเมือง 5) วัดมิ่งเมือง 6) วัดศรีเกิด 7) วัดศรีบุญเรือง 8) วัดกลางเวียง และ 9) วัดพระสิงห์

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

1.1 ประชากร คือ นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงราย

1.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) คือ ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมและด้านศาสนาในจังหวัดเชียงราย

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 พฤติกรรมและความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย

2.2 รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมและศาสนาในจังหวัดเชียงรายที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

2.3 ศักยภาพของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมและศาสนาในจังหวัดเชียงรายเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

กาญจนา สุคันธสิริกุล (2556) ได้ให้ความหมายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง การเดินทางของผู้คนหรือกลุ่มคนออกจากสถานที่ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยประจำไปยังท้องถิ่นอื่น ในระยะเวลาหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย เช่น การท่องเที่ยวเพื่อการแสวงหาประสบการณ์ ใหม่ ๆ เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือการท่องเที่ยวเพื่อประกอบการเรียนรู้ เป็นต้น ซึ่งในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนั้นจะมีสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ได้แก่ การชื่นชมกับเอกลักษณ์ความงดงามทางวัฒนธรรมของชนต่างสังคมไม่ว่าจะเป็นในด้านของ ศิลปะ สถาปัตยกรรมโบราณสถาน โบราณวัตถุ เรื่องราวและ คุณค่าทางประวัติศาสตร์ รูปแบบวิถีชีวิต ภาษา การแต่งกายการบริโภค ความเชื่อ ศาสนา จารีต ประเพณี เป็นต้น และราณี อธิชัยกุล (2557)

กล่าวว่า กิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางของบุคคลจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจ เพื่อวัตถุประสงค์ใด ๆ ที่ไม่ใช่เพื่อเป็นการหารายได้

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า **การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรม** หมายถึง การเดินทางจากสถานที่ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยประจำ ในระยะเวลาหนึ่งชั่วคราว ด้วยความสมัครใจ ไปยังอีกสถานที่หนึ่งซึ่งเป็นสถานที่ที่มีสิ่งดึงดูดใจ เช่น เอกลักษณะความงามทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี รวมถึง เรื่องราว และคุณค่าทางประวัติศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาประสบการณ์ใหม่ การเรียนรู้ ความเพลิดเพลินหรือพักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ความพร้อมของคนในชุมชนสำหรับการให้บริการ และพื้นที่ต้องสามารถดึงดูดใจ นักท่องเที่ยว (เสกสรรค์ สนาวา และคณะ, 2563)

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว

กิจกรรมเป็นส่วนสำคัญของการท่องเที่ยว เป็นการเรียนรู้ เป็นการเดินทางเพื่อสัมผัสวัฒนธรรมและวิถีชีวิต โดยไม่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อการเสื่อมสลายของทางชีวภาพ วัฒนธรรม วิถีชีวิต การท่องเที่ยวมุ่งเน้นการสร้างภูมิปัญญาพร้อม ๆ กับการอนุรักษ์และให้เคารพสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมท้องถิ่น ดังนั้นการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2555) ต้องคำนึงถึงคน เสริมสร้างจิตใจ คนในสังคมให้มีคุณธรรม จริยธรรม ความเอื้ออาทรต่อกัน และเสริมสร้างปัญญา/การเรียนรู้ กิจกรรมการพัฒนาต้องคำนึงถึงกระแสการท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ช่วยสร้างความสมดุลและความยั่งยืนในโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมไทย ดังนั้นกิจกรรมท่องเที่ยวที่จัดขึ้นควรส่งเสริมการรักษาวัฒนธรรมอันดีและเอกลักษณ์ของชาติ และส่งเสริมการกระจายการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงระหว่างท้องถิ่นด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

พฤติกรรมนักท่องเที่ยว หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของนักท่องเที่ยว ที่ใช้เงินและเวลาในการแสวงหาความพึงพอใจจากสถานที่ท่องเที่ยว การเลือกซื้อสินค้าบริการ การใช้ประโยชน์หรือใช้บริการ และประเมินสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว ดังนั้นการศึกษาพฤติกรรมพฤติกรรมนักท่องเที่ยวจึงเป็นการศึกษาถึงรูปแบบการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวว่า เขาซื้อสินค้าบริการอะไร เหตุใดจึงซื้อ ซื้อเมื่อไร ซื้อที่ไหน ซื้อบ่อยแค่ไหน และเมื่อซื้อแล้วประเมินอย่างไร ดังนั้นผู้ให้บริการจึงจำเป็นต้องศึกษาทั้งพฤติกรรม ปัจจัยส่วนตัว และปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของนักท่องเที่ยวด้วย (สิริรัตน์ นาคแป้น, 2555)

แนวคิดการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

บุคลากรด้านการท่องเที่ยวเป็นบุคคลสำคัญในการให้บริการโดยตรงแก่นักท่องเที่ยว และทำให้นักท่องเที่ยวกลับมาใช้บริการซ้ำหรือการบอกต่อ โดยบุคลากรที่สามารถให้บริการได้ดีจะต้องมีลักษณะ 5 ด้าน คือ ด้านรูปธรรมในการให้บริการ (Tangibles) ด้านความเชื่อถือไว้วางใจได้ในการให้บริการ (Reliability) ด้านการตอบสนองผู้รับบริการ (Responsiveness) ด้านการให้ความมั่นใจในการให้บริการ (Assurance) และด้านการเอาใจใส่และเห็นอกเห็นใจ (Empathy) ซึ่งทั้ง 5 ด้านนี้มาจากแนวคิดการรับรู้คุณภาพการให้บริการของ Parasuraman, Zeithaml, & Berry (1988) นอกจากนี้การพัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการท่องเที่ยวต้องได้รับการอบรมให้มีความรู้ ความเข้าใจในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อสามารถแนะนำอธิบายแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้อง มีความพร้อมในการให้บริการ มีจิตใจที่รักในงานบริการ นอกจากนี้ยังมีบุคลิกภาพ อารมณ์ดี สามารถสร้างความน่าเชื่อถือและไว้วางใจสำหรับนักท่องเที่ยวได้ (ชนิสรา แก้วสวรรค์ และนางนุช ศรีสุข, 2564)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนงานวิจัยพบการศึกษาที่เกี่ยวข้องดังนี้ คือ 1) การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ วราวุธ ช่างชัย (2553) และ 2) การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ สุกัญญา วงศ์เจริญชัยกุล (2561) และของ ศิริพร ถาวรวิสิทธิ์ และเสรี วงษ์มณฑา (2564)

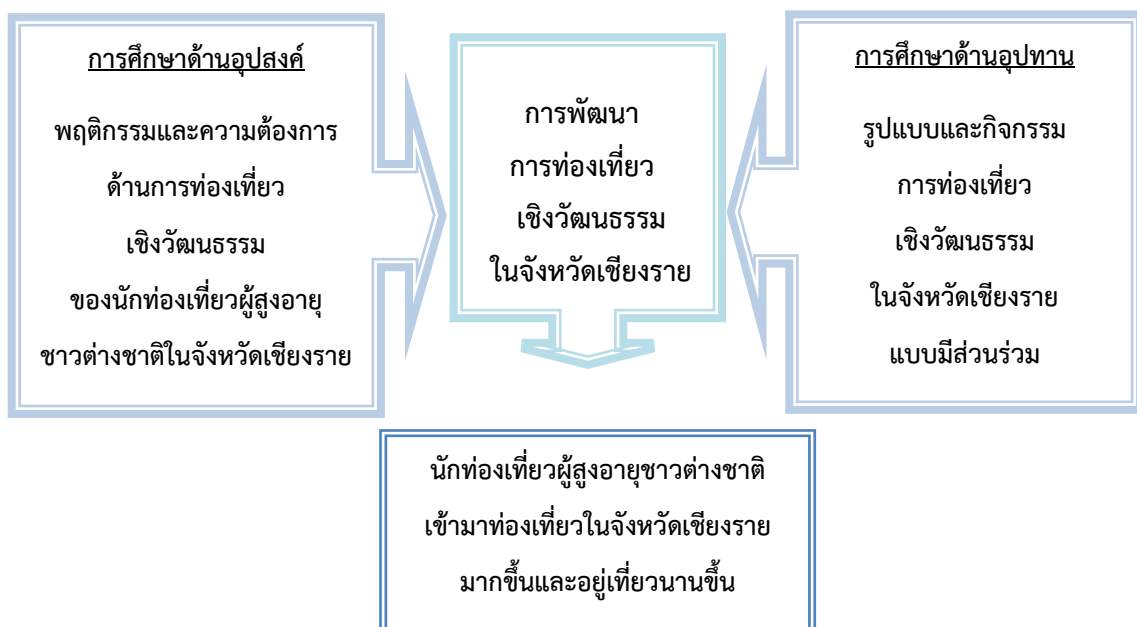
วราวุธ ช่างชัย (2553) ศึกษาการจัดกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม : กรณีศึกษา ย่านท่าช้าง – ท่าพระจันทร์ พบว่า กิจกรรมที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประกอบด้วย 31 กิจกรรม (6 ประเภท) ในขณะที่สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประกอบด้วย 23 สภาพแวดล้อม (4 ประเภท) กลุ่มผู้ใช้งานชั่วคราว มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมธรรมชาติชมเมืองมากที่สุด (ร้อยละ 5.97) และมีความต้องการใช้พื้นที่ในสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มากที่สุด (ร้อยละ 7.22) รวมถึงต้องมีการจัดกิจกรรมตามเทศกาล และงานวัดย้อนยุคมากที่สุด (ร้อยละ 25.25) ในขณะที่กลุ่มผู้ใช้งานประจำมีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมลอยกระทงมากที่สุด (ร้อยละ 6.51) และมีความต้องการใช้พื้นที่ในสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยธรรมศาสตร์มากที่สุดเช่นกัน (ร้อยละ 7.69) รวมถึงต้องมีการจัดกิจกรรมตามเทศกาล และงานวัด ย้อนยุคมากที่สุด (ร้อยละ 23.29)

สุกัญญา วงศ์เจริญชัยกุล (2561) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี พบว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สำคัญได้แก่ วัดสังกัสรัตนคีรี (วัดเขาสะแกกรัง) วัดจันทาราม (วัดท่าซุง) วัดอุโปสถาราม (วัด โบสถ์) ปัญหาและอุปสรรคของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เหตุผลหลักเกิดจากการเศรษฐกิจเติบโตอย่างช้า ๆ เนื่องจากรายได้ในชุมชนน้อย เป็นแหล่งท่องเที่ยวเมืองรอง ไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือในการสร้างจุดสนใจ ไม่มีการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายและจริงจัง และแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ต้องช่วยกันสร้างวัฒนธรรมที่มีอยู่แต่เดิมให้มีความโดดเด่นเป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยว เพิ่มช่องทางการ

ประชาสัมพันธ์ให้แพร่หลายเข้าถึงง่าย โดยการร่วมมือทั้งภาครัฐองค์การภาคเอกชนและคนในท้องถิ่น ส่งเสริมสินค้า OTOP เป็นสินค้าหลักเพื่อเป็น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สมบูรณ์และยั่งยืน

ศิริพร ถาวรวิสิทธิ์ และเสรี วงษ์มณฑา (2564) ศึกษาแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมของจังหวัดน่านในฐานะเมืองรอง พบว่า จังหวัดน่านมีศักยภาพและจุดเด่นด้านทรัพยากรการ ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะและมีคุณค่าคือ วัดวาอาราม โบราณสถาน เช่น วัด พระธาตุ เชนน้อย วัดภูมินทร์ วัดมิ่งเมือง เป็นต้น และมีโบราณวัตถุทางช้างดำ ภาพจิตรกรรมกระซิบรักบันลือโลก ศิลปะการแสดงพื้นบ้าน การฟ้อนล่องน่าน เครื่องจักรสานจากวัสดุธรรมชาติ ผ้าทอลายน้ำไหล ขนบธรรมเนียมประเพณีภาษา พิธีกรรมวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์และบ่อเกลือสินเธาว์การต้มเกลือแบบ โบราณ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เป็นอัตลักษณ์ของความเป็นน่าน ส่วนแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมของจังหวัดน่าน พบว่า ด้านศักยภาพการท่องเที่ยวบางองค์ประกอบควรปรับปรุงให้อยู่ในสภาพ ดี เช่น สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว และควรให้ความสำคัญในการใช้สื่อออนไลน์เข้ามา ช่วยในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว การรีวิว การทำเว็บไซต์ในการโปรโมทการท่องเที่ยวในชุมชนของ กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในจังหวัดน่าน การชูวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์ ตลอดจนการใช้สื่อออนไลน์ใน การเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดน่านเพื่อยกระดับและพัฒนาศักยภาพ ด้านการท่องเที่ยว

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยการดำเนินการวิจัยใช้วิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Method) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร คือ นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงราย โดยจังหวัดเชียงรายมีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเมื่อปี พ.ศ. 2554 จำนวน 398,770 คน (กรมการท่องเที่ยว, 2554) จากข้อมูลนี้จึงประมาณการได้ว่าประชากรมีมากกว่า 100,000 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงราย จำนวน 400 ราย ซึ่งได้มาจากการเปิดตารางขนาดของกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อน 5% ของขนาดประชากรเท่ากับ ∞ (มากกว่า 100,000) และเมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 รายแล้วจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) ตามสัดส่วนของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ซึ่งจำแนกตามกลุ่มประเทศ คือ เอเชียตะวันออก ยุโรป อเมริกา เอเชียใต้ โอเชียเนีย ตะวันออกกลาง แอฟริกา และอื่นๆ หลังจากนั้นได้สุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ของการศึกษาเชิงคุณภาพ คือ

2.1 ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรม ได้แก่ บุคคลและองค์กรที่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางด้านหัตถกรรม (ประธานกลุ่ม กรรมการกลุ่ม สมาชิกกลุ่ม ผู้นำชุมชน ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ที่อยู่ในจังหวัดเชียงราย 4 แห่ง คือ 1) บ้านทุ่งม่าน ตำบลเวียงกาหลง อำเภอเวียงป่าเป้า 2) บ้านป่าแดด ตำบลป่าแดด อำเภอแม่สรวย 3) บ้านถ้ำผาตอง ตำบลท่าสุด อำเภอเมือง และ 4) บ้านสบคำ ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ในแต่ละกลุ่ม ประกอบด้วย 1) ประธานกลุ่ม และกรรมการหรือสมาชิกกลุ่ม 1 – 3 คน และ 2) ผู้นำชุมชนหรือตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1 – 3 คน และมีจำนวนผู้ร่วมสนทนากลุ่มดังนี้คือ 1) กลุ่มเครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลง 5 คน 2) กลุ่มของเล่นพื้นบ้าน – ไม้ไผ่ 6 คน 3) กลุ่มไม้แกะสลัก 7 คน และ 4) กลุ่มผ้าทอเชียงแสน 10 คน

2.2 ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนา ได้แก่ พระ บุคคล และองค์กรที่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางด้านศาสนา (เจ้าอาวาส พระสงฆ์/เนรกรรมการวัด ผู้มีจิตศรัทธาของวัด ผู้นำชุมชน สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย เทศบาลนครเชียงราย)

ในจังหวัดเชียงราย 9 วัด คือ วัดพระธาตุดอยจอมทอง วัดจำเมือง วัดพระแก้ว วัดมุงเมือง วัดมิ่งเมือง วัดศรีเกิด วัดศรีบุญเรือง วัดกลางเวียง และวัดพระสิงห์

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ของแต่ละวัด ประกอบด้วย 1) เจ้าอาวาส และพระสงฆ์ หรือเณร 1 – 3 รูป และ 2) กรรมการวัด ผู้นำชุมชน สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย หรือเทศบาล นครเชียงราย 1 – 3 คน และมีจำนวนผู้ร่วมสนทนากลุ่มผู้ดังนี้ คือ 1) วัดพระธาตุดอยจอมทอง 3 ราย 2) วัดจำเมือง 2 ราย 3) วัดพระแก้ว 3 ราย 4) วัดมุงเมือง 2 ราย 5) วัดมิ่งเมือง 3 ราย 6) วัดศรีเกิด 7 ราย 7) วัดศรีบุญเรือง 3 ราย 8) วัดกลางเวียง 2 ราย และ 9) วัดพระสิงห์ 3 ราย

เครื่องมือวิจัย

1. แบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรม 3) ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนา และ 4) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมและศาสนา

2. แบบสังเกต ประกอบด้วยประเด็นของการสังเกต ได้แก่ รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมและศาสนา และศักยภาพ ทักษะหรือความสามารถของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมและศาสนา

3. แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมและศาสนา และศักยภาพของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมและศาสนา ซึ่งคำถามประกอบด้วยประวัติความเป็นมา ดำเนิน เรื่องเล่า สิ่งสำคัญและน่าสนใจภายในแหล่งท่องเที่ยว บุคลากรมีความถนัดหรือความสามารถด้านใด ขาดทักษะด้านใด มีกิจกรรมใดที่จัดเป็นประจำ มีกิจกรรมใดที่นักท่องเที่ยวสามารถมีส่วนร่วม สามารถเพิ่มหรือจัดกิจกรรมใดให้กับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้บ้าง และต้องการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในด้านใดเพื่อให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เป็นต้น

4. แบบสนทนากลุ่ม ประกอบด้วยแนวคำถามในลักษณะตรวจสอบข้อมูลจากการสังเกตและการสัมภาษณ์ และเพื่อเก็บข้อมูลเพิ่มเติม ในประเด็นเกี่ยวกับรูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมและศาสนา และศักยภาพของบุคลากร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณทำโดยการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยสุ่มเก็บตัวอย่างนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงราย จำนวน 449 ราย จากจำนวนดังกล่าวได้ทำการคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 400 ราย

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพทำได้โดย 1) การสังเกตการดำเนินกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม รวมถึงการทำงานของบุคลากรของแหล่งท่องเที่ยว 2) การสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาและพัฒนา 2.1) รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และ 2.2) ศักยภาพของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และ 3) การสนทนากลุ่ม เพื่อสรุปรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และแนวทางการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาและรวบรวมเอกสารและข้อมูลทุติยภูมิ
2. สร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย
3. ดำเนินการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ
4. ชี้แจงรายละเอียดของโครงการวิจัย และขอความร่วมมือจากประชาชนและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว
5. กำหนดเกณฑ์ข้อมูลที่จะศึกษาไว้เบื้องต้น ก่อนที่จะเข้าไปลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูล
6. ดำเนินการสังเกตและการสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ
7. ดำเนินการสนทนากลุ่ม และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ
8. การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
9. สังเคราะห์และสรุปข้อมูลจากวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) โดยวิเคราะห์ค่าสถิติดังนี้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การวิเคราะห์เชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และจะใช้กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลต่อเนื่องอย่างเป็นขั้นตอนนอกจากนี้ จะทำการตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิจัยโดยตรวจสอบจากภายในและภายนอก โดยการตรวจสอบจากภายนอกจะใช้วิธีการตรวจสอบผลวิจัยสามเส้า ซึ่งเป็นการใช้ข้อมูลต่างชนิดกันคือข้อมูลจากการสัมภาษณ์และข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม

สรุปผลการวิจัย

พฤติกรรมและความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในส่วนของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรม พบว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายส่วนใหญ่

มีเหตุผลในการมาท่องเที่ยวเพราะต้องการเรียนรู้และมีประสบการณ์ในการผลิตสินค้าหัตถกรรม ในการเลือกซื้อสินค้าหัตถกรรมมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นของขวัญ / ของที่ระลึก สำหรับสมาชิกในครอบครัวหรือเพื่อน ค่าแพ็คเกจทัวร์ท่องเที่ยวด้านหัตถกรรมครั้งนี้นักท่องเที่ยวจ่ายเงินไปจำนวน 1,001 – 3,000 บาท จ่ายเงินค่าซื้อสินค้าหัตถกรรม จำนวน 1,001 – 3,000 บาท ส่วนใหญ่สินค้าหัตถกรรมที่ซื้อ คือ ผ้าทอ ใช้เวลาในการท่องเที่ยวด้านหัตถกรรม 1 – 2 ชั่วโมง นักท่องเที่ยวต้องการมีส่วนร่วมกิจกรรมในขั้นตอนการผลิตสินค้าหัตถกรรม สิ่งอำนวยความสะดวกหรือปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวด้านหัตถกรรม คือ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นที่สามารถอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหัตถกรรมให้กับนักท่องเที่ยว และต้องการท่องเที่ยว 1 – 3 วัน

พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในส่วนของมาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนา พบว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายส่วนใหญ่มีเหตุผลในการมาท่องเที่ยวเพราะต้องการเรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม สถาปัตยกรรม ภายในวัด เช่น การออกแบบและตกแต่ง อาคารสิ่งปลูกสร้าง ค่าแพ็คเกจทัวร์ท่องเที่ยวด้านศาสนาครั้งนี้ นักท่องเที่ยวจ่ายเงินไปจำนวน 1,001 – 3,000 บาท ใช้เวลาในการท่องเที่ยวด้านศาสนา 1 – 2 ชั่วโมง กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวต้องการมีส่วนร่วม คือ กิจกรรมทางศาสนา ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกหรือปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวด้านศาสนา คือ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นที่สามารถอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับวัดหรือศาสนาให้กับนักท่องเที่ยว และต้องการท่องเที่ยว 1 – 3 วัน

การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงรายแบบมีส่วนร่วม ที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมในจังหวัดเชียงรายมีลักษณะดังนี้ 1) กลุ่มเครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลง มีรูปแบบกิจกรรม คือ ชมการสาธิตการผลิต การวาดลาย / ลงสี การขึ้นรูปปั้น เดินชมเตาโบราณ เดินชมแหล่งดินเหนียวคุณภาพดี ชมความงดงามของพระเจ้าทองทิพย์ วัดศรีบุญโยง ชมพิพิธภัณฑ์เวียงกาหลง และชมบ้านศิลปิน 2) กลุ่มของเล่นพื้นบ้านมีรูปแบบกิจกรรม คือ การสานงูตุต และศึกษาวิธีการเล่นของเล่นพื้นบ้านชนิดอื่นๆ 3) กลุ่มไม้แกะสลัก มีรูปแบบกิจกรรม คือ การร่างแบบ ผลิตตามแบบ และการประกอบชิ้นงานง่าย ๆ และ 4) กลุ่มผ้าทอเชียงแสนมีรูปแบบกิจกรรม คือ การกรอผ้า การทอผ้า และการทอพรมเช็ดเท้า

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนาในจังหวัดเชียงราย พบว่า รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวมีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ การชมอาคาร สถานที่ สิ่งปลูกสร้าง และสิ่งสำคัญภายในวัด ดังนี้ 1) วัดพระธาตุดอยจอมทอง มีรูปแบบกิจกรรม คือ ชมความสวยงามของพระธาตุดอยจอมทอง ชมความสวยงามของวิหารและพระประธาน ชมเสาสะดือเมืองเชียงราย และชมศาลเจ้าพ่อ เจ้าแม่ดอยทอง 2) วัดงำเมือง มีรูปแบบกิจกรรม คือ ชมและถ่ายภาพสถาปัตยกรรมหรือปูชนียมั่งราย

ชมพระประธานในวิหาร ชมความงดงามของวิหาร และชมเสาไม้แกะสลัก แสดงภาพ เรื่องราว ประวัติการ
สร้างเมืองเชียงราย 3) วัดพระแก้ว มีรูปแบบกิจกรรม คือ ถ่ายภาพกับป้ายวัด 6 ภาษารองรับประชาคม
อาเซียน ณ ด้านหน้าวัด ฟังการบรรยายสรุปเกี่ยวกับประวัติและความเป็นมาของวัดและสิ่งที่สำคัญภายในวัด
ชมพระเจ้าล้านทอง (พระประธาน) และภาพจิตรกรรมที่สวยงามในพระวิหาร ชมพระเจดีย์ที่ค้นพบองค์
พระแก้วมรกต ชมพระหยกเชียงราย ณ หอพระหยก ชมพิพิธภัณฑ์ พระพุทธรูปสำคัญ ศิลปวัฒนธรรม
เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาล้านนา ณ โถงหลวงแสงแก้ว และการฝึกนั่งสมาธิ วิปัสสนากรรมฐาน โดยวิทยากร
วัดพระแก้ว 4) วัดมุงเมือง มีรูปแบบกิจกรรม คือ ชมพระเจ้าสองสีมงคลไชย ชมความงดงามของอุโบสถ
และลวดลายเพดานยันต์โบราณในพระอุโบสถ ชมพระเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ และชมพระสังกัจ
จายนหรือพระมหากัจจายนะ 5) วัดมิ่งเมือง มีรูปแบบกิจกรรม คือ ชมความงดงามของวิหารไม้ลายคำ
ชมพระพุทธรูปมิ่งเมือง และชมเจดีย์พระธาตุมิ่งเมือง 6) วัดศรีเกิด มีรูปแบบกิจกรรม คือ รับฟังการ
บรรยายสรุปประวัติความเป็นมาของวัดศรีเกิด ชมพระประธาน และพระพุทธรูปมิ่งมงคล ชมธรรมมาสน์
ล้านนาโบราณ และหีบธรรมล้านนาโบราณ และชมเจดีย์วัดศรีเกิด 7) วัดศรีบุญเรือง มีรูปแบบกิจกรรม
คือ รับฟังประวัติความเป็นมาของวัดศรีบุญเรือง ชมอุโบสถวัดศรีบุญเรือง และหลวงพ่อบุญเรือง ชม
เจดีย์เก่าแก่วัดศรีบุญเรือง เทียวชมพิพิธภัณฑ์วัดศรีบุญเรือง สิ่งของโบราณ และฝึกเขียนใบลาน เพื่อนำไป
เป็นที่ระลึก หรือถวายเป็นพุทธบูชา และการฝึกเขียนใบลาน 8) วัดกลางเวียง มีรูปแบบกิจกรรม คือ ชม
เสาหลักเมืองเชียงราย (เสาสะดือเวียง) ชมความงดงามของวิหารวัดกลางเวียง และหลวงพ่อพะรมงคล
สรนน้ำพระธาตุช้างค้ำ และชมความสวยงามของหอไตร และ 9) วัดพระสิงห์ มีรูปแบบกิจกรรม คือ ฟังการ
บรรยายสรุปประวัติความเป็นมาและความสำคัญของวัดพระสิงห์ ชมความงดงามของอุโบสถวัดพระสิงห์
พระประธานในอุโบสถ และบานประตู ชมความงดงามของเจดีย์วัดพระสิงห์ ย้อนรอยพุทธประวัติ
พระพุทธเจ้า ชมพระพุทธรูปจำลอง และต้นพระศรีมหาโพธิ์ (พุทธคยา) และชมหอรบขัง สถาปัตยกรรม
พุทธศิลป์ล้านนา

การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงรายเพื่อรองรับ นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

บุคลากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ
เกี่ยวกับการขายสินค้าหัตถกรรมให้กับนักท่องเที่ยว ดังนั้นจึงได้จัดอบรมภาษาอังกฤษเพื่อธุรกิจให้แก่
บุคลากรของกลุ่มหัตถกรรมทั้ง 4 แห่ง โดยการจัดอบรมจะแยกการอบรมออกเป็นเฉพาะของแต่ละแห่ง
ซึ่งหัวข้อในการอบรมมีดังนี้ 1) บุคลิกภาพของการเป็นมัคคุเทศก์ 2) การทักทายและต้อนรับลูกค้า 3) การ
บรรยายเกี่ยวกับสินค้า 4) ตัวเลขและราคา และ 5) การขายสินค้า

บุคลากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านด้านศาสนาส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ
กับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ไม่สามารถตอบคำถามหรืออธิบายข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวให้กับ
นักท่องเที่ยว ดังนั้นจึงได้จัดอบรมภาษาอังกฤษเพื่อธุรกิจให้แก่บุคลากรของวัดทั้ง 9 แห่ง โดยการจัดการ

อบรมจะแยกการอบรมแต่ละวัดและอบรมในสถานที่จริง ซึ่งหัวข้อในการอบรมมีดังนี้ 1) บุคลิกภาพของการเป็นมัคคุเทศก์ 2) การทักทายและต้อนรับนักท่องเที่ยว 3) การอธิบายเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ 4) คำศัพท์ต่างๆ เกี่ยวกับ อาคาร สถานที่ สิ่งของต่างๆ ซึ่งเป็นคำศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวกับศาสนาและวัด และ 5) ข้อมูลเฉพาะของแต่ละวัด

อภิปรายผล

พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติในส่วนของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรม ที่พบว่าส่วนใหญ่มีเหตุผลในการท่องเที่ยวเพราะต้องการเรียนรู้และมีประสบการณ์ในการผลิตสินค้าหัตถกรรม ต้องการมีส่วนร่วมกิจกรรมในขั้นตอนการผลิตสินค้าหัตถกรรม ต้องการเลือกซื้อสินค้าหัตถกรรมเพื่อเป็นของขวัญของที่ระลึก สำหรับสมาชิกในครอบครัวหรือเพื่อน สินค้าที่ซื้อคือผ้าทอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะนิสัยของชาวต่างชาติชอบการศึกษา เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่แตกต่างจากวัฒนธรรมของตนเอง ชอบที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ และนำของที่ระลึกของตนเองกลับไปเป็นของที่ระลึก ส่วนสินค้าประเภทผ้าทอที่นักท่องเที่ยวนิยมซื้อ อาจเป็นเพราะเป็นสินค้าที่สามารถนำกลับไปยังประเทศของตนได้โดยไม่มีปัญหา

พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติในส่วนของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนา ที่พบว่าเหตุผลในการมาท่องเที่ยวเพราะต้องการเรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับศิลปะวัฒนธรรม สถาปัตยกรรม ภายในวัด ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชอบการศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมของไทย ซึ่งมีความสวยงาม มีเอกลักษณ์ และเชียงรายเป็นเมืองประวัติศาสตร์ มีวัดจำนวนมาก เมื่อมาเที่ยวเชียงรายจึงต้องการมาศึกษาเกี่ยวกับศิลปะวัฒนธรรม สถาปัตยกรรมภายในวัด รวมถึงการร่วมกิจกรรมทางศาสนา ซึ่งเป็นสิ่งแปลกใหม่สำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวรารุช ช่วงชัย (2553) ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างต้องการให้มีการจัดกิจกรรมตามเทศกาลและงานวัดย้อนยุคมากที่สุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมในวัดด้วยกัน

การที่นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติมีความต้องการมัคคุเทศก์เพื่ออธิบายข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมทั้งด้านหัตถกรรมและศาสนา ทั้งนี้เป็นเพราะการประชาสัมพันธ์หรือสื่อต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวมักจะเป็นข้อมูลภาษาไทย หรือบุคลากรในแหล่งท่องเที่ยวไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ ทำให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถศึกษาและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ภายในแหล่งท่องเที่ยวได้ จึงทำให้นักท่องเที่ยวต้องการมัคคุเทศก์ท้องถิ่นที่มีความรู้และสามารถอธิบายข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวได้

จากผลการศึกษาและพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมในจังหวัดเชียงรายในครั้งนี้ประกอบด้วย 1) ชมการสาธิตการผลิต การวาดลาย / ลงสี การขึ้นรูปปั้น เติมนมเตาโบราณ เติมนมแหล่งดินเหนียวคุณภาพดี 2) การสาธิต และทดลองเล่นของเล่นพื้นบ้านชนิดอื่น ๆ 3) การร่างแบบ ผลิตตามแบบ และการประกอบชิ้นงานง่าย ๆ และ 4) การกรอด้วย และการทอผ้า ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกิจกรรมในกระบวนการของการผลิตสินค้าหัตถกรรมของแต่ละกลุ่มมีอยู่หลายขั้นตอน แต่การคัดเลือกกิจกรรมดังกล่าวมาเป็นกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวจำเป็นต้องคำนึงถึงความเหมาะสมระหว่างกิจกรรมกับนักท่องเที่ยว ซึ่งการจัดกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวต้องมีความปลอดภัยเป็นอันดับที่หนึ่ง เมื่อพิจารณากิจกรรมต่าง ๆ ที่นำมาเป็นกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวจะมีความเหมาะสม ปลอดภัย และนักท่องเที่ยวสามารถร่วมทำกิจกรรมได้จริง

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนาในจังหวัดเชียงราย ที่พบว่ารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวมีลักษณะคล้ายคลึงกัน (การชมอาคาร สถานที่ สิ่งปลูกสร้าง ภาพจิตรกรรม สถาปัตยกรรม และสิ่งสำคัญภายในวัด) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกิจกรรมเหล่านี้ต้องสามารถเข้าร่วมได้ทุกคนและทุกศาสนา

การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทั้งด้านหัตถกรรมและศาสนาในจังหวัดเชียงรายเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ ที่พบว่าบุคลากรส่วนใหญ่มีปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะคนไทยส่วนใหญ่ โดยเฉพาะคนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในชุมชนและพระภิกษุสามเณรในวัด มักจะไม่ค่อยมีทักษะในการฟังและพูดภาษาอังกฤษ ดังนั้นจึงพบหน่วยงานภาครัฐที่คอยการจัดหลักสูตรอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้กับบุคลากรท่องเที่ยวอยู่เป็นประจำ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ด้านรูปแบบกิจกรรม ควรจัดหากิจกรรมหลากหลายรูปแบบ เป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุทำได้อย่างมีความสุขและปลอดภัย และเป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวทุกศาสนาสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ โดยไม่ผิดหลักศาสนาที่นักท่องเที่ยวนับถือ
2. การพัฒนาบุคลากร หน่วยงานรัฐควรให้การสนับสนุนความรู้ด้านภาษาที่จำเป็นต่อการสื่อสารในยุคปัจจุบัน เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน เนื่องจากคนในท้องถิ่นหรือในแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ส่วนใหญ่มักมีปัญหาในด้านการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ซึ่งอาจจะจัดอบรมให้แก่บุคลากรในแหล่งท่องเที่ยวและควรได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่อง
3. ด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว หน่วยงานรัฐควรให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณหรือเข้าไปดูแลปรับปรุงสถานที่ให้มีสภาพแวดล้อมที่สวยงามอยู่ตลอด สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อนักท่องเที่ยว

ผู้สูงอายุ การปรับปรุงเส้นทางการเดินทางให้เข้าถึงได้สะดวกสบาย ป้ายสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาและพัฒนาารูปแบบกิจกรรมเพิ่มเติมเรื่องการปฏิบัติธรรมหรือการนั่งสมาธิสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในแหล่งท่องเที่ยวด้านศาสนาที่มีศักยภาพด้านบุคลากรและสถานที่ คือ วัดพระแก้ว
2. ศึกษาและพัฒนาารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุชาวต่างชาติในวัดสำคัญอื่น ๆ ในอำเภอเมืองเชียงรายเพิ่มเติมที่มีศักยภาพแห่งอื่นเพิ่มเติม
3. ศึกษาและพัฒนาารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุชาวต่างชาติในแหล่งหรือกลุ่มหัตถกรรมที่มีศักยภาพแห่งอื่นเพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

- Chuangchai. W., (2010) . *Activity for Cultural Tourism : A Case Study of Tha Chang-Tha Phra Chan*. (Master's thesis, Department of Interior Architecture, Faculty of Fine and Applied Arts, Thammasat University.
- Department of Tourism. (2011). *Tourism Statistics*. Retrieved September 15, 2012, from <http://www.tourism.go.th/tourism/th/home/tourism.php?id=4>
- Isichaikul, R., (2014). *Teaching documents: Specialized Knowledge of Tour Guides and Service in Tourism Industry*. Sukhothai Thammathirat Open University. Bangkok.
- Siriporn Thawornwisit, S. & Wongmonta, S., (2020). Approaches to the Promotion of Cultural Tourism in Nan Province. *Journal of the Association of Researchers*. 26(1). 244-256.
- Sonwa, S., Seebutdee, S., Rachjun, P.,& Phavaputanont N. N. (2020). *Cultural Tourism Management According to the Way of Life of People in the Community*. 4(1). 259-276
- Sukuntasirikul, K., (2013). *The Quality Development of Cultural Tourism in North Eastern*. Nakhonratchasima: Suranaree University of Technology.
- Tourism Authority of Thailand. (2012). *Tourism Activities Management*. Retrieved October 8, 2013, from <http://www.tat.or.th>.

- Wongcharoenchaikul, S., (2018). *The Study of Approaches to Develop Cultural Tourism in Muang District, Uthaithani Province*. (Master's thesis, Department of Business Administration Program, Faculty of Administration, Silpakorn University.
- Kaewsawan, C. & Srisuk, N. (2021). Study to development the potential of historical tourism personnel Sakaeo Province. *Journal of Legal Entity Management and Local Innovation*. 7(10), 364-374.
- Parasuraman, A., Zeithaml, V. A., & Berry, L. L. (1988). SERVQUAL: A multiple-item scale for measuring consumer perceptions of service quality. *Journal of Retailing*, 64(1), 12-40.

**แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางน้ำอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนแพเปี้ยก
นวัตวิถีลำน้ำแม่สรวย เทศบาลตำบลเวียงสรวย จังหวัดเชียงราย**

**The Guideline of Water Adventure Tourism with participation community
management of Mae Suai River raft for Wiang Suay Sub-district Municipality
Chiang Rai Province.**

◆ **ภูวนารถ ศรีทอง**

อาจารย์ประจำสำนักวิชาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Pukwana Srithong

Lecturer, School of Tourism. Chiang Rai Rajabhat University

E-mail: phuwanat.sri@crru.ac.th

◆ **อรวรรณ บุญพัฒน์**

อาจารย์ประจำสำนักวิชาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Orawan Boonphat

Assistant Professor, Ph.D., Lecturer, School of Tourism. Chiang Rai Rajabhat University

E-mail: orawan.boon@crru.ac.th

◆ **เสงี่ยม บุญพัฒน์**

อาจารย์ประจำสำนักวิชาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Sa-ngiam Boonphat

Assistant Professor, Ph.D., Lecturer, School of Tourism. Chiang Rai Rajabhat University

E-mail: sa-ngiam.boonpat@crru.ac.th

◆ **มนสิชา ซาวคำ**

อาจารย์ประจำสำนักวิชาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Monsicha Saokham

Assistant Professor, School of Tourism. Chiang Rai Rajabhat University

E-mail: phannipha.sao@crru.ac.th

◆ **สุรัชณี ยลธศาสตร์**

อาจารย์ประจำสำนักวิชาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Suratchanee Yoltasat

Lecturer, School of Tourism. Chiang Rai Rajabhat University

E-mail: suratchanee.yol@crru.ac.th

Abstract

This research The objectives were as follows: 1) to study the situation of water tourism and 2) to study tourists' behavior and 3) to approach the management of water-based adventure tourism on the Mae Suai River with the participation of the community. in the area of Wiang Suai Subdistrict Municipality Chiang Rai. The researcher selected using purposive sampling technique and data collection was conducted by objectives as followed This research uses qualitative research which selected a purposive sampling technique consisting of formal community leaders and wet raft committee and those involved in community-based tourism management The total number of participants was 10 people. The research method used data collections and semi-structured interview and using basic statistics to descriptive study results and using content analysis. The result of studied finding was as follow: 1) Mae Suai River raft for Wiang Suay Sub-district Municipality Chiang Rai Province has become less popular due to the COVID-19 epidemic situation. In addition, the drainage from Mae Suai Dam is the main factor in rafting caused to have fewer tourists between the tourist season was started from October – March in every year. Although, the results of the interviews with the opinions of community leaders Government officials involved in tourism development and 10 communities' tourism stakeholder found that the wet raft tourism activities did not have a right standard as well as the water tourism safety standard because the water released from the Mae Suai Dam. Therefore, there are concerns about the management of wet raft tourism including the lack of knowledge about the tides environment and ecosystems surrounding the activity area. 2) wet raft tourists is a Thai tourist and travel on their own Come as a family and travel on vacation. The average cost is 100 -300 baht per person. Tourists are interested in maintaining cleanliness and doing wet raft activities. Then, 3) a guideline for tourism management on the Mae Suai River based on community participation for sustainable tourism management with the government sector, private sector and local communities should work together to define criteria to enforce business operations and management of water resources that are tourist attraction points.

Keywords : Mae Suai River raft, Community participation

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์การท่องเที่ยวทางน้ำและ 2) ศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว และ 3) แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางน้ำแพเปี้ยกนวัตวิถีลำน้ำแม่สรวยอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่เทศบาลตำบลเวียงสรวย จังหวัดเชียงราย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยเลือกใช้เทคนิคการสัมภาษณ์อย่างแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้นำชุมชนอย่างเป็นทางการ, คณะกรรมการจัดการท่องเที่ยวแพเปี้ยกและผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน จำนวนทั้งสิ้น 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง โดยใช้สถิติพื้นฐานนำเสนอผลการศึกษาเชิงพรรณนาและใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการศึกษาพบว่า 1) กิจกรรมการท่องเที่ยวแพเปี้ยกนวัตวิถีลำน้ำแม่สรวย เทศบาลตำบลเวียงสรวย จังหวัดเชียงราย ได้รับความนิยมน้อยลงเนื่องจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 อีกทั้งการระบายน้ำจากเขื่อนแม่สรวยที่เป็นปัจจัยหลักในการล่องแพ ทำให้กิจกรรมมีจำนวนนักท่องเที่ยวน้อยลง จากปกติในฤดูกาลท่องเที่ยวจะเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม – มีนาคมของทุกปี ข้อจำกัดเรื่องของปริมาณน้ำและเขื่อนแม่สรวยก็ได้มีการซ่อมแซมเพื่อทำนุบำรุง ทำให้น้ำถูกจำกัดเวลาปล่อยน้ำ ด้านการจัดการท่องเที่ยวในปัจจุบันมีความหลากหลายและแข่งขันที่สูงมากขึ้น มีการดำเนินการจากชุมชน 1 กลุ่ม และผู้ประกอบการท้องถิ่นอีกหนึ่งกลุ่ม มีการจัดกิจกรรมเพิ่มเติมในโปรแกรมล่องแพโดยการเที่ยวชมสวนเกษตรและการเล่าเรื่องจากบุคลากรที่ถ่องแพให้นักท่องเที่ยว การกระจายรายได้ในชุมชนยังไม่ทั่วถึง เนื่องจากไม่มีการมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรมของชุมชน ผลจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว และบุคลากรการท่องเที่ยวของชุมชนจำนวน 10 คนพบว่า การประกอบกิจกรรมท่องเที่ยวแพเปี้ยกยังไม่มีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ชัดเจน อีกทั้งความปลอดภัยของกระแสน้ำเพราะไม่ใช้กระแสน้ำตามธรรมชาติ แต่เป็นน้ำที่ปล่อยจากเขื่อนแม่สรวย จึงมีความกังวลต่อแนวทางการจัดการท่องเที่ยวแพเปี้ยก รวมทั้งการไม่มีการให้ความรู้เกี่ยวกับกระแสน้ำ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศโดยรอบพื้นที่กิจกรรมและการดูแลรักษา 2) นักท่องเที่ยวแพเปี้ยก เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย และเดินทางมาท่องเที่ยวด้วยตนเอง จะมาเป็นครอบครัวและเดินทางท่องเที่ยวในวันหยุด มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 100 -300 บาทต่อ 1 คน ในการมีส่วนร่วมต่อชุมชนพบว่า นักท่องเที่ยวสนใจในการรักษาความสะอาดและการทำกิจกรรมแพเปี้ยก 3) การเสนอแนวทางการจัดการท่องเที่ยวแพเปี้ยกนวัตวิถีลำน้ำแม่สรวยอยู่บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของชุมชน ประกอบด้วย 1) มีมาตรการควบคุมและกวดขันให้ผู้ประกอบการล่องแพ ปฏิบัติตามมาตรฐานประกอบกิจกรรมล่องแพของกรมการท่องเที่ยว 2) ชุมชนต้องสร้างแนวคิดการท่องเที่ยวสีเขียว (Green Tourism) มาเป็นจุดขายเพื่อให้นักท่องเที่ยวที่มาร่วมกิจกรรม ได้รู้สึกและคำนึงถึงการรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 3) เทศบาลตำบลเวียงสรวยต้องมีความเข้มแข็งในการปกป้องชุมชนและกำหนดกฎกติกาในการดำเนินการแก่ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวทุกประเภทและร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คำสำคัญ : การท่องเที่ยวแพเปี้ยกนวัตวิถีลำน้ำแม่สรวย, การมีส่วนร่วมของชุมชน

บทนำ

ในปี 2563 สถานการณ์ท่องเที่ยวในประเทศไทยได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 โดยในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2563 ถือเป็นช่วงวิกฤตของสถานการณ์ท่องเที่ยวในประเทศ เนื่องจากในเดือนมีนาคม – เมษายน ประเทศไทยต้องรับมือกับการแพร่ระบาดเชื้อไวรัส COVID-19 ทำให้มาตรการล็อกดาวน์, พ.ร.ก.ฉุกเฉิน, มาตรการเคอร์ฟิวถูกนำมาใช้ รวมทั้งการยกเลิกกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ ส่งผลให้เศรษฐกิจทุกภาคส่วนของประเทศหยุดลงแบบฉับพลัน ภาคธุรกิจทยอยปิดกิจการเป็นจำนวนมากและการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยหยุดชะงัก แต่อย่างไรก็ตาม ผลจากการใช้มาตรการต่าง ๆ กอปรกับความร่วมมือจากภาครัฐและประชาชน ทำให้ประเทศไทยสามารถรับมือและควบคุมการแพร่ระบาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเดือนพฤษภาคมรัฐบาลได้ประกาศมาตรการผ่อนคลายเป็นลำดับขั้นพื้นที่และกิจกรรม/กิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งออกมาตรการกระตุ้นการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นการหมุนเวียนของเศรษฐกิจภายในประเทศ ส่งผลให้ประชาชนทยอยออกเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น ส่งผลให้ประชาชนทยอยออกเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น ซึ่งการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยหลังล็อกดาวน์เริ่มฟื้นตัวได้บ้าง เนื่องจากได้รับแรงหนุนจากภาครัฐที่ประกาศให้มีวันหยุดชดเชยเพิ่มขึ้นในช่วง 6 เดือนหลังของปี 2563 และมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยวในประเทศไทยภายใต้ 2 โครงการหลักได้แก่ โครงการเราเที่ยวด้วยกัน และโครงการกำลังใจ ผดุงกับภาครัฐและภาคเอกชนได้ร่วมกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฟื้นฟูและกระจายเศรษฐกิจสู่ภูมิภาคและชุมชนท่องเที่ยวในจังหวัดต่างๆ (ศูนย์วิจัยด้านการตลาดการท่องเที่ยว, 2563)

จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีการพัฒนาทางการท่องเที่ยวอย่างยาวนานและเป็นหนึ่งในจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ เนื่องด้วยความดึงดูดของทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีทั้งทางธรรมชาติได้แก่ ภูเขา หุบเขา แม่น้ำโขง แม่น้ำกก ถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน และแหล่งน้ำพุร้อนทั่วทั้งจังหวัด รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมต่างๆเช่น วัดร่องขุ่น วัดห้วยปลากั้ง บ้านดำและพระตำหนักดอยตุง เป็นต้น แต่จากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ที่เกิดขึ้น ทำให้จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวหลักหลายแห่งถูกปิดและงดให้บริการ ทำให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวตามพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ดังนั้นหน่วยงานท้องถิ่นจึงมีการจัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวของท้องถิ่นของตนและจัดการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน มีภาครัฐบาลและเอกชนร่วมสนับสนุน

เทศบาลตำบลเวียงสรวย เป็นหน่วยงานท้องถิ่นที่มีวิสัยทัศน์จะพัฒนาท้องถิ่นจากทรัพยากรที่มีอยู่ จึงได้จัดทำโครงการท่องเที่ยวแพเปียนกวัดวิถีเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางน้ำที่จะสร้างประสบการณ์แปลกใหม่ให้นักท่องเที่ยว จึงมีการสร้างกลุ่มท่องเที่ยวแพเปียนกวัดวิถีขึ้นในชุมชน อย่างไรก็ตามการบริหารจัดการท่องเที่ยวแพเปียนกวัดวิถีของเทศบาลเวียงสรวยที่ผ่านมา ประสบปัญหาเรื่องของการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ไม่ครอบคลุมต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงการจัดการการท่องเที่ยวที่มีแผนปฏิบัติไม่ชัดเจน รวมถึงการจัดการการท่องเที่ยวที่มีแผนปฏิบัติไม่ชัดเจน จึงมีความต้องการให้กลุ่มผู้วิจัยมาดำเนินการร่วมพัฒนาและสร้างองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ ทั้งการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน

เป็นแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวทางน้ำ แพเปียนวตวิถี เทศบาลเวียงสรวย ให้เกิดความเหมาะสมและพัฒนาได้ต่อไปอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาสถานการณ์ด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวแพเปียนวตวิถีลำน้ำแม่สรวย เทศบาลตำบลเวียงสรวย จังหวัดเชียงราย
2. ศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวแพเปียนวตวิถีลำน้ำแม่สรวย เทศบาลตำบลเวียงสรวย จังหวัดเชียงราย
3. เพื่อเสนอแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางน้ำแพเปียนวตวิถีลำน้ำแม่สรวยอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน เทศบาลตำบลเวียงสรวย จังหวัดเชียงราย

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาเรื่องแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางน้ำอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนแพเปียนวตวิถีลำน้ำแม่สรวย เทศบาลตำบลเวียงสรวย จังหวัดเชียงราย คณะผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาวิจัยแบบคุณภาพ ที่ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวทางน้ำแพเปียนวตวิถี โดยศึกษาการจัดการท่องเที่ยวทางน้ำและการมีส่วนร่วมของชุมชนได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา/ การมีส่วนร่วมในการวางแผน/ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน/ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อจัดทำแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางน้ำอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนแพเปียนวตวิถีลำน้ำแม่สรวย เทศบาลตำบลเวียงสรวย อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

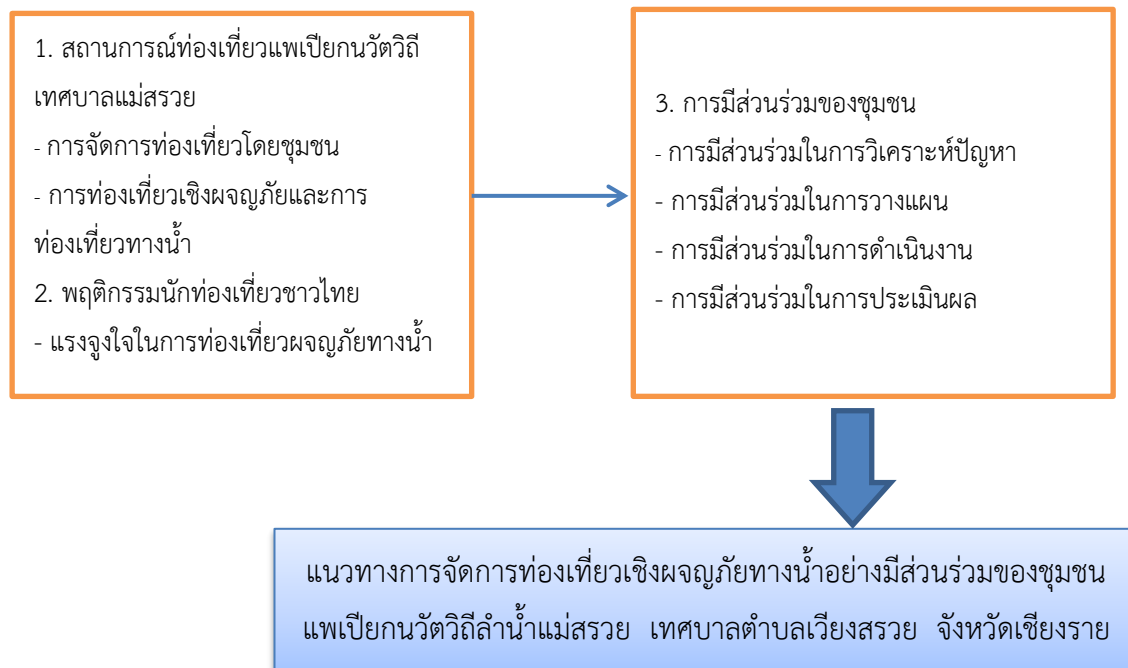
ขอบเขตด้านประชากรที่ศึกษา

1. ผู้นำชุมชนอย่างเป็นทางการ, คณะกรรมการการจัดการท่องเที่ยวแพเปียน และผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน รวมจำนวนทั้งสิ้น 10 คน
2. นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการแพเปียน

ขอบเขตด้านสถานที่ศึกษา ได้แก่ เทศบาลตำบลเวียงสรวย อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

ระยะเวลาที่ศึกษา เดือนพฤษภาคม 2564 – ธันวาคม 2564

กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์

การท่องเที่ยวแพเปียนวดีวิธิลำน้ำแม่สรวย หมายถึง การล่องแพเปียนที่ทำจากโฟมสามารถลอยน้ำ โดยมีเส้นทางตามคลองชลประทานเขื่อนแม่สรวย เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางน้ำระดับที่ไม่เสี่ยงสูง และนักท่องเที่ยวไม่จำเป็นต้องมีทักษะในการล่องแพ

การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา การบริหาร จัดการใน ทุกขั้นตอนของโครงการ โดยที่ประชาชนนั้นร่วมมือกันทำงานร่วมกัน ตัดสินใจร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ อีกทั้งประชาชนยังเป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการมีส่วนร่วม ร่วมในโครงการนั้นๆ ด้วย

การทบทวนวรรณกรรม

การท่องเที่ยวเชิงผจญภัยและการท่องเที่ยวทางน้ำ

การท่องเที่ยวแบบผจญภัยได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวมาก ยิ่งขึ้นรูปแบบหนึ่งการเดินทางท่องเที่ยว หรือ การร่วมกิจกรรมแบบผจญภัยปัจจุบัน การท่องเที่ยวแบบผจญภัยได้รับความนิยมมากขึ้นตามลำดับ ซึ่งในปัจจุบันมีผู้ประกอบการ หลายรายหันมาให้ความสำคัญกับกิจกรรมท่องเที่ยวรูปแบบนี้ เช่น การพายเรือคายัค ล่องแก่ง ปีนเขา ไรด์ตัว ดูนก และเดินป่า เป็นต้น โดยกิจกรรมผจญภัยต่างๆ ที่ถูก

พัฒนาขึ้นเพื่อตามความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ต้องการศึกษาความเป็นธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษที่นักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวแล้วได้รับความสนุกสนานตื่นเต้น หวาดเสียว ผจญภัย มีความทรงจำ ความปลอดภัย และได้ประสบการณ์ใหม่ (วาริชต์ มัชฌิมบุรุษ, 2554)

การท่องเที่ยวแบบผจญภัยที่แตกต่างกันออกไป โดยสามารถจำแนกรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิงผจญภัยออกเป็น 3 รูปแบบ

1. แบบธรรมดาทั่วไป (Common Adventure) เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นการให้ความรู้เป็นการท่องเที่ยวผจญภัยที่สัมผัสได้ด้วยตาจากการชมและการฟังเป็นหลัก ส่วนในกิจกรรมจะเป็นกิจกรรมที่ไม่ต้องการความเป็นมืออาชีพเลย การท่องเที่ยวแบบธรรมดาทั่วไป ไม่ค่อยได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว เพราะเป็นการรับรู้ เพียงอย่างเดียวไม่ได้ลงมือในการทำกิจกรรม จึงทำให้ไม่เกิดความตื่นเต้นท้าทายให้แก่ นักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่จะจัดอยู่ในตารางการท่องเที่ยว โดยมีการทำกิจกรรมรูปแบบอื่น ๆ เพิ่มเติมด้วย

2. แบบซอฟท์ แอดเวนเจอร์ (Soft Adventure) เป็นการทำกิจกรรมที่นักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ ศึกษา และเข้ามาทำกิจกรรมง่าย ๆ ธรรมดาด้วยตัวนักท่องเที่ยวเอง โดยไม่ต้องอาศัย ความรู้ในการทำ กิจกรรมมากนัก แต่นักท่องเที่ยวจะเน้นการได้รับความบันเทิงและความผ่อนคลาย

3. แบบเอกซ์ตรีม แอดเวนเจอร์ (Extreme Adventure) เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยว ที่มีใจรักในการทำ กิจกรรมผจญ ภัยเป็นอย่างมาก นักท่องเที่ยวมีความรู้พื้นฐาน ในการทำกิจกรรมนั้น ๆ อยู่บ้าง จำเป็นต้องใช้ความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ ในการทำกิจกรรม ที่จัดให้ไว้อย่างสูง เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวชอบการวัดใจ และท้าทายเป็นอย่างสูง (สมาคมไทยท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัย, 2549)

สรุปความหมายของการท่องเที่ยวแบบผจญภัย หมายถึง เป็นการท่องเที่ยวแบบย่อยอีกอย่างหนึ่ง ของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา แต่นอกจากจะเน้นผลต่อสุขภาพกายแล้วยังมุ่งเน้นไปที่ความตื่นเต้นขณะทำ กิจกรรมนั้น ๆ เช่น การปีนเขา ไต่หน้าผา การล่องแก่ง เป็นต้น ซึ่งในประเทศไทยนั้นส่วนใหญ่จะเป็นที่ ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เพียงเฉพาะกลุ่มเท่านั้นเนื่องจากการผจญภัยจะเน้นกิจกรรมหนักๆ และกลางแจ้งไม่ ว่าจะเป็นการเดินทางหรือสถานที่พัก ก็มักจะไม่สะดวกสบายเท่าที่ควร จึงไม่ค่อยเหมาะสำหรับ นักท่องเที่ยวที่ไม่ชอบ ความสมบุกสมบันหรือหวั่นความสบาย แต่ในปัจจุบันการท่องเที่ยวแบบผจญภัย กำลังได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น ทั้งจากนักท่องเที่ยวภายในประเทศและต่างประเทศเนื่องจากการพัฒนา และปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้เหมาะกับนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเลือกทำกิจกรรม ตามความต้องการของแต่ละบุคคลได้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว สรุปได้คือ พฤติกรรมนักท่องเที่ยว หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด และการแสดงออกในด้านต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยวทั้งก่อน การเดินทาง ในระหว่าง

การเดินทางท่องเที่ยว และภายหลังจากการเดินทางท่องเที่ยว และ หมายรวมถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด การแสดงออกของการกระทำกิจกรรมใดๆ ไม่ว่าจะรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม มีทั้งหมด 8 ประการคือ 1) จะไปท่องเที่ยวที่ไหน 2) จะไปท่องเที่ยวเมื่อไหร่ 3) จะไปท่องเที่ยวโดยทางใด (บก เรือ อากาศ) 4) จะไปท่องเที่ยวกับใคร 5) จะไปท่องเที่ยวนานเท่าไร 6) จะไปท่องเที่ยวเพื่ออะไร 7) จะไปพักผ่อนในสถานที่ประเภทไหน 8) จะไปท่องเที่ยวแต่ละสถานที่กี่วัน โดยการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว จะช่วยให้ นักการตลาดเข้าใจถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยว ช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถหาหนทางแก้ไขพฤติกรรมในการตัดสินใจซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยวในสังคมได้ถูกต้อง และสอดคล้องกับความสามารถในการตอบสนองของธุรกิจท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชน

แนวคิดการมีส่วนร่วมได้นักวิชาการหลายท่านให้ความหมายและอธิบายไว้ อาทิเช่น ปาริชาติ วลัยเสถียร (2548) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา ตั้งแต่ต้นจนสิ้นกระบวนการ ได้แก่ การวิจัย (ศึกษาชุมชน) การวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงาน การบริหารจัดการ การติดตามและประเมินผล ตลอดจนการจัดสรรผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น และวันชัย วัฒนศัพท์ (2551) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับคำว่า “การมีส่วนร่วม” (participation) หมายถึง ให้ข้อมูลแก่ประชาชน รับฟังความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา พัฒนาข้อตกลงร่วมกัน ในขณะเดียวกัน พงษ์ สิริโรส (2546) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่าเป็น กระบวนการซึ่งประชาชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะ แลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น เพื่อแสวงหาทางเลือก และการตัดสินใจต่างๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งถึงการติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจและการรับรู้ - เรียนรู้ การปรับเปลี่ยนโครงการร่วมกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย

สรุปได้ว่า แนวคิดการมีส่วนร่วมเป็นการประสานงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมาบูรณาการร่วมกัน เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆ ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ การปลูกจิตสำนึกของการทำงานร่วมกันแบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกันบนพื้นฐานของความเข้าใจและการเป็นเครือข่าย สิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนต้องเริ่มต้นมาจากการทำงานที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ร่วมกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) ตามสมมติฐานการวิจัย โดยมีการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ที่ใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างและการวิจัยนี้ได้พัฒนามาจากการรวบรวมข้อมูลบนพื้นฐานการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับแนวคิดการจัดการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย พฤติกรรมนักท่องเที่ยว และการมีส่วนร่วมของชุมชน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structure Interview) โดยแนวคำถามจากการสัมภาษณ์ได้จากการทบทวนแนวคิดวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่การศึกษาจากเอกสารขั้นต้น และเอกสารชั้นรองและการสัมภาษณ์เจาะลึกกับกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น การสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายได้แก่

1. ผู้นำชุมชนอย่างเป็นทางการ, คณะกรรมการการจัดการท่องเที่ยวแพเปือก และผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน รวมจำนวนทั้งสิ้น 10 คน โดยใช้ในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi – structured Interview) ประกอบการพูดคุยซักถามถึงประเด็นการบริหารจัดการการท่องเที่ยว แพเปือกนวัตวิถีโดยชุมชนในเขตตำบลเวียงสรวย เพื่อดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant Interview) ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. นักท่องเที่ยวที่เดินทางใช้บริการท่องเที่ยวแพเปือก ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ทราบจำนวน และเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบบังเอิญ

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพในกระบวนการวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการเสวนากลุ่มและการสัมภาษณ์

สรุปผลการวิจัย

การท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางน้ำของชุมชนเวียงสรวย จากการให้ข้อมูลของผู้นำชุมชนกล่าวว่าในพื้นที่มีการดำเนินการเริ่มต้นการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่เนื่องจากมีทรัพยากรที่ดึงดูดทางการท่องเที่ยวคือ เขื่อนแม่สรวย สร้างขึ้นในปี พ.ศ.2541 โดยทางสำนักงานชลประทานแม่สรวย ได้มีโครงการก่อสร้างเขื่อนแม่สรวยขึ้น ที่ช่องเขาด้านทิศเหนือของยอดเขาแห่งนี้และตั้งอยู่ที่หมู่ 14 บ้านเด่นภูเวียง ตำบลแม่สรวย อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย เป็นอ่างกักเก็บน้ำขนาดใหญ่ สวยงามโดยมีภูเขาล้อมรอบ กักเก็บน้ำจากลำน้ำแม่สรวย ผันน้ำไปใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรกรรมและอยู่ในเขตดูแลรับผิดชอบของสำนักงานชลประทานแม่สรวย มีร้านอาหารให้บริการอาหารและเครื่องดื่มแก่นักท่องเที่ยว มีบริการให้เช่าแพ เพื่อชมวิวของอ่างเก็บน้ำในราคา 2,000 บาท ระยะเวลาให้บริการทั้งไปและกลับรวมเวลา 4 ชั่วโมง โดยแพจะล่องไปจนถึงสะพานข้ามลำน้ำสรวยไปบ้านนาวิ มีการให้บริการที่พักอาหารและเครื่องดื่มสำหรับนักท่องเที่ยวในเขื่อน

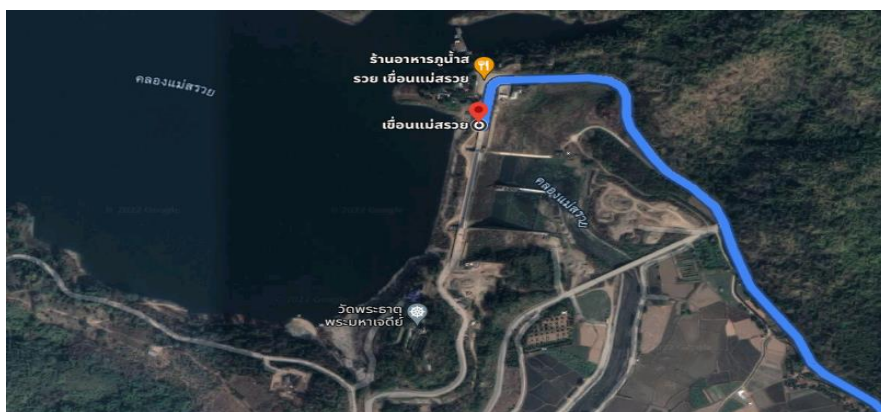
จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางน้ำ การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนและการมีส่วนร่วมของชุมชน เกณฑ์ ผู้ศึกษาวิจัยและคณะได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มาเป็นทฤษฎีหลักเพื่อนำมาเป็นแบบสัมภาษณ์การบริหารจัดการท่องเที่ยวแพเปือกจากผลการศึกษาสถานการณ์พบว่า

สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางน้ำ

1. สภาพธรรมชาติของเส้นทางท่องเที่ยวแพเปือก จากลักษณะพื้นที่ของชุมชนเวียงสรวย และชุมชนโป่งปูเฟืองเป็นภูเขาสลับซับซ้อนต่อเนื่องกัน ลักษณะทางธรณีสัณฐานพบว่า ทางเหนือแนวเป็นรอยเลื่อนที่มีพลังขนาดใหญ่คือรอยเลื่อนแม่จัน ส่วนทางทิศใต้คือ รอยเลื่อนแม่สรวย ทั้งสองรอยเลื่อนเป็นรอยเลื่อนลูกของรอยเลื่อนแม่จัน เรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มรอยเลื่อนพะเยา อีกทั้งยังมีร่องลึกคดโค้งไปมาประมาณ 2 เมตรเรียกพื้นที่นี้ว่า ดอยกิวบุด เป็นเส้นทางที่เชื่อมระหว่างดอยช้างและดอยยาว ใช้เวลาเดินเท้าประมาณ 1 ชั่วโมง

จากลักษณะทางธรณีสัณฐาน ทำให้พื้นที่เกิดแหล่งพุร้อนคือ พุน้ำร้อนโป่งปูเฟือง คุณภาพน้ำทางกายภาพและเคมีอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานน้ำบาดาล เป็นน้ำอ่อนหรือน้ำจืดใช้ในการอุปโภค แต่ไม่เหมาะต่อการบริโภค ชุมชนนิยมนำหน่อไม้และไข่มาต้มเนื่องจากอุดมไปด้วยแร่ธาตุ เป็นสินค้าที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวด้วยกัน

จากสภาพธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ทำให้มีการก่อสร้างเขื่อนแม่สรวย เพื่อกักเก็บน้ำจากลำน้ำแม่สรวย ผันน้ำไปใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรกรรมและอยู่ในเขตดูแลรับผิดชอบของสำนักงานชลประทานแม่สรวย ในด้านการท่องเที่ยว เขื่อนแม่สรวยมีภูมิทัศน์ที่งดงาม เนื่องจากมีภูเขาล้อมรอบ ทำให้มีกิจกรรมทางการท่องเที่ยวทั้งในเขื่อนและรอบเขื่อน เช่น การล่องแพในเขื่อนที่เป็นบ้านลอยน้ำ การตกปลา การตกปลาและกิจกรรมทางน้ำอื่นๆ เช่น การพายเรือคายัค เป็นต้น ในขณะที่เมื่อถึงฤดูกาลเกษตรกรรมจะมีการระบายน้ำจากเขื่อนตามคลองชลประทาน ทำให้มีกิจกรรมล่องแพเปือกที่ชุมชนล่องแพเป็นผู้นำดำเนินกิจกรรม

ภาพที่ 1 ภาพแผนที่ทางอากาศของเขื่อนแม่สรวย (2564)

การจัดการการใช้ประโยชน์ของพื้นที่

จากการเก็บข้อมูลพบว่า ไม่มีการเก็บสถิติจำนวนนักท่องเที่ยว ทำให้ไม่ทราบจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการแพเปือกในแต่ละเดือนที่เปิดให้บริการ ในการให้บริการแพเปือก ผู้ล่องแพเป็นชาวบ้านในชุมชนที่

เข้ามาเป็นสมาชิก โดยจะมีการฝึกอบรมเรื่อง การให้บริการและการดูแลความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว แต่จากการร่วมใช้บริการของผู้วิจัยพบว่า ผู้ก่อแพ ควรมีการฝึกอบรมการเล่าเรื่องชุมชน รวมทั้งการยกระดับ การให้บริการ มีการกำหนดการเข้าใช้บริการ จำกัดไม่เกิน 6 คนต่อลำ แพจำนวน 5 ลำ การใช้บริการแพต่อ รอบจำกัดเวลา 1 ชั่วโมง ในหนึ่งวันมีบริการจำนวน 6 รอบต่อวัน เท่ากับมีการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวต่อ วันไม่เกิน 180 คน ต่อวัน

ภาพที่ 2 แพเปือกที่ใช้ให้บริการนักท่องเที่ยว (2564)

การให้ความรู้และจิตสำนึก

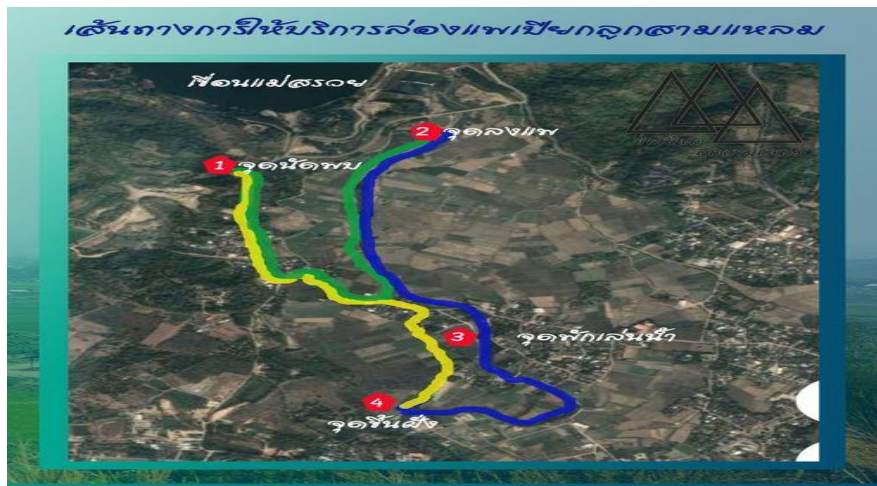
ชุมชนมีกฎระเบียบไม่ให้นำขวดแก้วขึ้นบนแพเปือก และไม่สนับสนุนให้ทิ้งขยะในคลองชลประทาน ได้เขื่อน มีการร่วมกันอนุรักษ์สภาพริมแม่น้ำโดยไม่ระบายของเสียลงในเส้นทางล่องแพเปือก มีการกำหนด ระเบียบและข้อปฏิบัติให้นักท่องเที่ยวรับทราบตามฤดูกาลท่องเที่ยว เนื่องจากการล่องแพเปือกจะต้องได้รับ อนุญาตกับหน่วยงานชลประทานเขื่อนแม่สรวยที่จะเป็นผู้ควบคุมการระบายน้ำในการใช้เพื่อการเกษตรตาม กำหนดเท่านั้น

การมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมการท่องเที่ยว

ลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นการรวมกลุ่มแบบไม่มีโครงสร้าง เป็นการจัดทำกิจกรรมที่มีผู้นำ ชุมชนบ้านเวียงสรวย เป็นผู้นำและประสานงานกับผู้ดูแลการปล่อยน้ำจากเขื่อน ปัจจุบันมีการประกอบ กิจกรรมแพเปือกจากภาคเอกชน โดยมีการเพิ่มกิจกรรมระหว่างล่องแพเปือกด้วยการเที่ยวชมสวนเกษตรของ ชุมชนในพื้นที่ที่ได้ให้อนุญาตเข้าชมผลผลิตผลการเกษตรตามฤดูกาล

ทั้งนี้ จากวัตถุประสงค์ที่ 2 เนื่องจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 แพร่ระบาดในพื้นที่ในระยะ 1 ปีที่ผ่านมา ทำให้ชุมชนลดการให้บริการนักท่องเที่ยวมาตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2564 จนถึงปัจจุบัน ผู้ศึกษาวิจัยจึงทำการค้นคว้าและสืบค้นข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการให้บริการนักท่องเที่ยวและจัดทำข้อมูลเป็นเชิงพรรณาดังนี้

1. นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยและคนท้องถิ่น และกลุ่มศึกษาดูงาน โดยจะมีการจองล่วงหน้าเพื่อกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่ลงแพ และจัดเตรียมอุปกรณ์เสื้อชูชีพเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว
2. ในการร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวแพเปือก นักท่องเที่ยวต้องมาลงแพก่อนเวลาจอง 30 นาที กรณีเลื่อนคิวที่จองไว้ต้องแจ้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 3 วัน
3. จากการสังเกตของผู้ศึกษาและการให้ข้อมูลของชุมชนพบว่า พฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่นิยมระหว่างลงแพคือ การเปิดเพลงเพื่อผ่อนคลายระหว่างอยู่บนแพ มีการจัดเตรียมเครื่องดื่มและอาหารว่างทานเล่นระหว่างลงแพ มีจุดให้นักท่องเที่ยวลงเล่นน้ำตามเส้นทางที่ไม่ลึกมาก
4. นักท่องเที่ยวให้ความร่วมมือในการรักษาความปลอดภัยต่อตนเองและผู้อื่น มีการสวมชูชีพตลอดเส้นทาง แต่จะมีนักท่องเที่ยวบางกลุ่มที่เน้นกิจกรรมเล่นน้ำ มากกว่าการเรียนรู้วัฒนธรรมชุมชนเช่นกัน
5. ระยะเวลาที่กระยะทางมีความเหมาะสมต่อการลงแพเปือก โดยระยะเวลาทั้งสิ้นของกิจกรรมจำนวน 1 ชั่วโมง ระยะทาง 5 กิโลเมตร จากจุดขึ้นแพใต้สันเขื่อน ไปสิ้นสุดยังจุดลงแพ ณ หอประชุมบ้านเด่นภูเวียง

ภาพที่ 3 เส้นทางล่องแพเปือก (แพเปือก ลูกสามแหลม ณ ลำน้ำแม่สรวย, 2564)

อภิปรายผล

กิจกรรมการท่องเที่ยวแพเปียกนวัตวิถีถิ่นน้ำแม่สรวย เทศบาลตำบลเวียงสรวย จังหวัดเชียงราย ได้รับความนิยมน้อยลงเนื่องจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 อีกทั้งการระบายน้ำจากเขื่อนแม่สรวยที่เป็นปัจจัยหลักในการล่องแพ ทำให้กิจกรรมมีจำนวนนักท่องเที่ยวน้อยลง จากปกติในฤดูกาลท่องเที่ยวจะเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม – มีนาคมของทุกปี

จุดเริ่มต้นในการทำท่องเที่ยวแพเปียกนวัตวิถีเกิดขึ้นจากคนในชุมชนได้รับแรงบันดาลใจมาจากกิจกรรมการล่องแพเปียก จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อได้กลับมายังภูมิลำเนาพบว่า มีเส้นทางน้ำชลประทานของเขื่อนแม่สรวยที่ภูมิทัศน์สองฝั่งมีความงดงามตามธรรมชาติ อีกทั้งต้องการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เป็นรายได้เสริมแก่ชุมชนจึงริเริ่มจัดทำแพเปียกเพื่อการท่องเที่ยว จนกระทั่งการดำเนินการในปัจจุบัน มีข้อจำกัดเรื่องของปริมาณน้ำและเขื่อนแม่สรวยก็ได้มีการซ่อมแซมเพื่อทำนุบำรุง ทำให้น้ำถูกจำกัดเวลาปล่อยน้ำ ด้านการจัดการท่องเที่ยว ในปัจจุบันมีความหลากหลายและแข่งขันที่สูงมากขึ้น มีการดำเนินการจากชุมชน 1 กลุ่มและผู้ประกอบการท้องถิ่นอีกหนึ่งกลุ่ม มีการจัดกิจกรรมเพิ่มเติมในโปรแกรมล่องแพโดยการเที่ยวชมสวนเกษตร และการเล่าเรื่องจากบุคลากรที่ถนัดแพให้นักท่องเที่ยว การกระจายรายได้ในชุมชนยังไม่ทั่วถึงเนื่องจากไม่มีการมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรมของชุมชน

ผลจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว และบุคลากรการท่องเที่ยวของชุมชนจำนวน 10 คน พบว่า การประกอบกิจกรรมท่องเที่ยวแพเปียกยังไม่มีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ชัดเจน อีกทั้งความปลอดภัยของกระแสน้ำเพราะไม่ใช่กระแสน้ำตามธรรมชาติ แต่เป็นน้ำที่ปล่อยจากเขื่อนแม่สรวย จึงมีความกังวลต่อแนวทางการจัดการท่องเที่ยวแพเปียกรวมทั้งการไม่มีการให้ความรู้เกี่ยวกับกระแสน้ำ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศโดยรอบพื้นที่กิจกรรมและการดูแลรักษา เช่นเดียวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการท่องเที่ยวแพเปียก พบว่า นักท่องเที่ยวมีความสนใจต่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและมีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติม เช่น ห้องน้ำสะอาด ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า และกิจกรรมการเรียนรู้ในการล่องแพเปียกอย่างมีมาตรฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของนรา หัตถสิน และสายรุ้ง ดินโคสูง (2561) พบว่า การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบ้านแหลมสวรรค์ มีรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางน้ำผสมผสานกับวิถีชีวิตชุมชน ทั้งนี้ ต้องมีแบ่งปันรายได้บางส่วนที่ได้รับจากการท่องเที่ยวไปสนับสนุนในการพัฒนาชุมชนและรักษาสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเช่น ป้าย ที่พักนักท่องเที่ยว และห้องสุขา รวมทั้งการสนับสนุนจากภาครัฐในการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนจากหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

การเสนอแนวทางการจัดการท่องเที่ยวแพเปียนกวัดวิถีลำน้ำแม่สรวย อยู่บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อให้การจัดการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างยั่งยืน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและชุมชนในพื้นที่ ควรร่วมมือกำหนดเกณฑ์เพื่อบังคับดูแลการประกอบธุรกิจและการจัดการทรัพยากรทางน้ำที่เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว ดังนี้

1. เทศบาลตำบลเวียงสรวย ที่ดูแลพื้นที่ควรมีมาตรการควบคุมและกวดขันให้ผู้ประกอบการกิจการล่องแพ ปฏิบัติตามมาตรฐานประกอบกิจกรรมล่องแก่งของกรมการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นมาตรฐานการประกอบกิจกรรมท่องเที่ยวทางน้ำที่สำคัญกับบุคลากร กระบวนการ อุปกรณ์และเครื่องมือในการประกอบกิจกรรมให้ถูกต้อง รวมถึงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่ชุมชนเวียงสรวยอย่างจริงจังมากยิ่งขึ้น

2. ชุมชนต้องสร้างแนวคิดการท่องเที่ยวสีเขียว (Green Tourism) มาเป็นจุดขายเพื่อให้นักท่องเที่ยวที่มาร่วมกิจกรรม ได้รู้สึกและคำนึงถึงการรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คุณภาพ ความสะอาด ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการจัดกิจกรรมท่องเที่ยว และการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นสำคัญ

3. เทศบาลตำบลเวียงสรวย ต้องมีความเข้มแข็งในการปกป้องชุมชนและกำหนดกฎกติกาในการดำเนินการแก่ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวทุกประเภทและร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งขอความร่วมมือของนักท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อชุมชน ดังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวแก่ชาวบ้านในชุมชน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2549). แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติพ.ศ. 2550-2554,

วันชัย วัฒนศัพท์.(2544). คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของชุมชน. นนทบุรี:

สถาบันพระปกเกล้า.

ปาริชาติ วลัยเสถียร.(2542). ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน สาขาพัฒนาชุมชน.กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นพพงษ์ ดวงสุขเกษม. (2554). รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา :

ภูเพชรรีสอร์ท อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา. มหาวิทยาลัยศิลปากร: นครปฐม.

สุริรัตน์ เตชาทวีวรรณ. (2545). พฤติกรรมนักท่องเที่ยว. (เอกสารประกอบการสอน). ขอนแก่น :

มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุรัชย์ คันธวนิช. (2552). ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยของบริษัทแห่งหนึ่งใน

จังหวัด เชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ : เชียงใหม่.

สุภาภรณ์ ประสงค์ทัน. (2556). **ทุนทางสังคมกับแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนเชิง**

สร้างสรรค์: กรณีศึกษาชาวไทยพวน อ.ปากพลี จ.นครนายก. วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีที่ 16 ฉบับเดือนมกราคม-ธันวาคม 2556.

สุวีร์ณัฐ โสภณศิริ. (2554). **การวิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยว.** กรุงเทพมหานคร: ที คิว พี.

สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. (2554). **กลยุทธ์การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว.** กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2552). **การบริหารตลาดยุคใหม่.** กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.

ร่ำไพพรรณ แก้วสุริยะ. (2545). **ท่องเที่ยวยั่งยืน (ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์) ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.** ในกองอนุรักษ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภายใต้โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ . กรุงเทพฯ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

พัชรี ลิโรส. (2546). **คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

แมทธิวส์ เดวิด. (2540). **จากปัจเจกสู่สาธารณะ: กระบวนการเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง.** กรุงเทพฯ : สถาบันชุมชนให้เข้มแข็ง

นรา หัตถสินและสายรุ้ง ดินโคกสูง. (2561). **รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านแหลมสวรรค์ จังหวัดอุบลราชธานี.**วารสารการเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ ปีที่ 10 ฉบับที่ 3 หน้า 243-260.

วรัชต์ มัธยมบุรุษ. (2554). **รูปแบบการท่องเที่ยวในประเทศไทย.** สืบค้นจาก

<https://tourismatbuu.wordpress.com/ความรู้เบื้องต้นการท่องเที่ยว/รูปแบบการท่องเที่ยว>.

Addison, Graeme. (1999). **Adventure Travel and Ecotourism.** In Adventure Programming.

Klenosky, D. B. (2002). **The pull of tourism destinations a means-end investigation.**

Journal of Travel Research, 40: 385-395.

Mortlock, C. (1983). **Adventure Education and Outdoor Pursuits.** Keswick, UK: Ferguson.

Sangpikul A. (2013). **Research methodology for tourism and hospitality.** Bangkok:

Dhurakitj Pundit University Press.

	Phuwanat Srithong, Hotel Administration Program Lecturer, School of Tourism, Chiang Rai Rajhaphat University
	Orawan Boonphat Assistant Professor, Ph.D., Lecturer, School of Tourism. Chiang Rai Rajabhat University
	Sa-ngiam Boonphat Assistant Professor, Ph.D., Lecturer, School of Tourism. Chiang Rai Rajabhat University
	Monsicha Saokham Assistant Professor, School of Tourism. Chiang Rai Rajabhat University
	Suratchanee Yoltasat Lecturer, School of Tourism. Chiang Rai Rajabhat University

รายละเอียดหลักเกณฑ์ในการนำเสนอบทความเพื่อตีพิมพ์ใน
วารสารการท่องเที่ยวและการบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
(Journal of Hospitality and Tourism, Chiang Rai Rajabhat University: JHAT)

.....

1. เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของวารสาร JHAT

วารสาร JHAT มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์หลักเพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ องค์ความรู้ หรือผลที่ได้จากการศึกษาวิจัย การอภิปราย การสัมมนาวิชาชีพ ตลอดจนข้อค้นพบต่าง ๆ ในด้านการท่องเที่ยวและการบริการ รวมถึงเรื่องหรือประเด็นที่มีความสัมพันธ์กับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการ ของอาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย นิสิต นักศึกษา บุคลากรในวิชาชีพ ตลอดจนบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจ และเป็นเวทีรองรับ สนับสนุน ส่งเสริม และต่อยอดการพัฒนาและการคิดค้น องค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการท่องเที่ยวและการบริการทั้งระดับท้องถิ่น ระดับชาติและระดับนานาชาติ

2. หลักเกณฑ์และขอบเขตของบทความที่เสนอเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร JHAT

วารสาร JHAT เป็นวารสารที่เปิดกว้างสำหรับรองรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการในรูปแบบต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการจัดทำอย่างมีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยมีการกำหนดเกณฑ์และขอบเขตของบทความจะเสนอขอตีพิมพ์ ดังนี้

2.1 เป็นการนำเสนอในเชิงวิชาการที่เผยแพร่เกี่ยวกับองค์ความรู้หรือผลที่ได้จากการศึกษาวิจัย การอภิปราย การสัมมนาวิชาชีพ ตลอดจนข้อค้นพบต่าง ๆ ในด้านการท่องเที่ยวและการบริการ รวมถึงเรื่องหรือประเด็นที่มีความสัมพันธ์กับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการ

2.2 เป็นการนำเสนอในเชิงวิชาการที่มีความชัดเจน จัดทำอย่างเป็นระบบ มีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานสากล

2.3 บทความที่นำเสนอจะต้องมีเนื้อหาสาระที่ไม่เป็นเรื่องที่เคยตีพิมพ์หรือนำเสนอที่อื่นมาก่อน หรือไม่อยู่ในระหว่างรอการตอบรับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใดหรือในเวทีการประชุมวิชาการอื่นใด และจะต้องมีความน่าสนใจ เป็นเรื่องใหม่หรืออาจเป็นเรื่องเดิมแต่นำเสนอในมุมมองใหม่ เป็นองค์ความรู้ใหม่ สามารถนำไปใช้พัฒนาต่อยอดเป็นประโยชน์ได้

2.4 ประเภทบทความที่สามารถเสนอเพื่อตีพิมพ์อยู่ในรูปของบทความวิจัย บทความวิชาการ และบทความปริทัศน์ รวมถึงข้อสรุปจากการประชุมวิชาชีพที่จัดทำในรูปแบบข้อเขียนเชิงวิชาการ โดยภาษา

ของบทความที่เสนอเพื่อตีพิมพ์ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ภาษาต่างประเทศอื่น ๆ (นอกจากภาษาอังกฤษ) กองบรรณาธิการอาจพิจารณาเป็นรายกรณี

2.5 ขอบเขตเนื้อหาของบทความ ประกอบด้วยสาขาการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมท่องเที่ยว การบริการ อุตสาหกรรมบริการ การโรงแรม ที่พักแรม สปา ไมซ์ (MICE) เรือสำราญ การบริการอาหารและเครื่องดื่ม ครั้วและศิลปะในการประกอบอาหาร ธุรกิจการบิน โลจิสติกส์การท่องเที่ยว วัฒนธรรมและศิลปะเพื่อการท่องเที่ยว

2.6 รูปแบบการเขียนเป็นไปตามที่กองบรรณาธิการวารสาร JHAT กำหนด (ดูรายละเอียดแนบท้าย)

3. กำหนดการตีพิมพ์และรูปแบบการเผยแพร่

วารสาร JHAT ดำเนินการตีพิมพ์และเผยแพร่ในรูปแบบออนไลน์ (Online) ที่ URL: <http://tourismhotel.crru.ac.th/jhat-journal/> โดยกำหนดดำเนินการตีพิมพ์เผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 ระหว่างเดือนมกราคม - มิถุนายน

ฉบับที่ 2 ระหว่างเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม

4. รูปแบบการเขียนบทความเพื่อเสนอตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร JHAT

บทความที่เสนอเพื่อรับการพิจารณาตีพิมพ์ จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ขอบเขตตามที่ระบุในข้อ 3 และต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

4.1. ผู้เขียนจัดทำ (เขียน) บทความตามรูปแบบที่กองบรรณาธิการกำหนด

4.2. บทความที่จะได้รับการตีพิมพ์จะต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายในและภายนอก (Peer) จำนวนอย่างน้อย 2 ท่านต่อบทความ

4.3. บทความที่นำเสนอ ต้องเป็นลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(1) **บทความวิจัย (Research article)** ได้แก่บทความที่นำเสนอผลการดำเนินการวิจัยอย่างเป็นระบบ ดำเนินการเสร็จสิ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีองค์ประกอบบทความที่เป็นไปตามมาตรฐานประกอบด้วยชื่อเรื่องและรายละเอียดผู้เขียน และเนื้อหางานวิจัยซึ่งประกอบไปด้วยบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์การวิจัย สมมติฐาน (ถ้ามี) ขอบเขตการวิจัยการทบทวนวรรณกรรม กรอบแนวคิดในการวิจัย (ถ้ามี) วิธีดำเนินการวิจัย เครื่องมือในการวิจัย ผลการวิจัย สรุปอภิปรายผลการวิจัย ข้อเสนอแนะ กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) และเอกสารอ้างอิง โดยมีการกำหนดคำสำคัญ (Keyword) จำนวน 3-5 คำทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไร้คัดจากบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

(2) **บทความทางวิชาการ (Academic article)** ได้แก่งานเขียนเชิงวิชาการที่ได้เขียนขึ้นโดยกำหนดองค์ประกอบที่ชัดเจน มีการกำหนดประเด็นที่นำเสนอชัดเจน มีเนื้อหาทั้งส่วนของบทนำ เนื้อหา มีการอธิบาย การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์อย่างเป็นระบบตามหลักการเขียนและการทบทวนวรรณกรรมและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และหลักการเขียนเชิงวิชาการ โดยผู้เขียนได้นำเสนอความคิดทางวิชาการของตนไว้อย่างชัดเจนด้วยทั้งการเปรียบเทียบ การวิพากษ์ การเสนอแนะ (compare and contrast) โดยมีองค์ประกอบที่มีมาตรฐานตั้งแต่ชื่อเรื่องและรายละเอียดผู้เขียน บทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ บทนำ วัตถุประสงค์ เนื้อหา บทสรุป และเอกสารอ้างอิง โดยมีการกำหนดคำสำคัญ (Keyword) จำนวน 3-5 คำทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไว้ถัดจากบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

(3) **บทความปริทัศน์ (Review article)** เป็นบทความที่เขียนจากการรวบรวมความรู้ในเรื่องที่น่าสนใจในปัจจุบัน เรื่องใดเรื่องหนึ่งผ่านกระบวนการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ เปรียบเทียบ และ/หรือ วิจัย เพื่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้ในมุมมองใหม่ ประกอบด้วย ชื่อเรื่องและรายละเอียดผู้เขียน บทนำ เนื้อหา บทวิจารณ์ บทสรุป และเอกสารอ้างอิง

(4) **บทความแนะนำหนังสือ** เป็นบทความที่เขียนสรุปสาระสำคัญของหนังสือ พร้อมมีข้อวิจารณ์หรือความคิดเห็นตามสมควร ทั้งนี้ให้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ และพิมพ์ลักษณ์

(5) **งานสร้างสรรค์** เป็นผลงานทางวิชาการที่แสดงออกทางศิลปะอันเป็นที่ยอมรับระดับชาติ และระดับนานาชาติ หรืองานที่ได้รับสิทธิบัตร เป็นการแสดงความก้าวหน้าทางวิชาการ เสริมสร้างองค์ความรู้ หรือวิธีการที่เป็นประโยชน์ต่อสาขาวิชาหรือแสดงความเป็นต้นแบบ ต้นความคิดผลงานหรือแสดงความสามารถในการบุกเบิกงานในสาขาวิชานั้น

4.4 ความยาวของบทความ

(1) บทความวิจัย ความยาวประมาณ 12-18 หน้ากระดาษ เอ 4 (รวมรายการอ้างอิง)

(2) บทความวิชาการ งานสร้างสรรค์ ความยาวประมาณ 5-10 หน้ากระดาษ เอ 4 (รวมรายการอ้างอิง)

(3) บทความปริทัศน์ บทความแนะนำหนังสือ ความยาวประมาณ 3-5 หน้ากระดาษเอ 4

4.5 การอ้างอิงในบทความ

บทความที่เขียน ผู้เขียนต้องดำเนินการให้มีการอ้างอิงในเนื้อหาแบบนาม-ปี และมีการเขียนรายการบรรณานุกรมท้ายบทความ โดยใช้รูปแบบ American Psychological Association (APA 6th edition)

5. แนวทางการเตรียมต้นฉบับบทความสำหรับผู้เขียน (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)

เพื่อให้บทความมีความถูกต้อง มีมาตรฐานตามหลักสากล กองบรรณาธิการวารสาร JHAT จึงกำหนดแนวทางการเขียนต้นฉบับบทความสำหรับผู้เขียนดังต่อไปนี้

6. คำแนะนำในการเขียนและการพิมพ์

- 6.1 ขนาดกระดาษที่ใช้กำหนดให้ใช้ขนาด A4
- 6.2 การกำหนดขอบกระดาษในแต่ละหน้าให้มีขอบเขตดังนี้ จากขอบบนของกระดาษ 1.25 นิ้ว ขอบล่าง 1.0 นิ้ว ขอบซ้าย 1.25 นิ้ว ขอบขวา 1.0 นิ้ว
- 6.3 ระยะห่างระหว่างบรรทัด หนึ่งช่วงบรรทัดของเครื่องคอมพิวเตอร์ 8 point
- 6.4 การจัดหน้าเป็นแบบ 1 คอลัมน์
- 6.5 ตัวอักษรและขนาดตัวอักษร ภาษาไทยและภาษาอังกฤษใช้ตัวอักษรแบบ TH sarabunPSK โดยจัดพิมพ์ตามกำหนดดังนี้

(1) ชื่อเรื่อง (Title)

- 1) ภาษาไทย ขนาด 18 point กำหนดตรงกลางหน้าและใช้ตัวหนา
- 2) ภาษาอังกฤษ (ตัวอักษรพิมพ์ใหญ่) ขนาด 18 point กำหนดตรงกลางหน้ากระดาษและใช้ตัวหนา
- 3) บทความจากวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของการศึกษา ให้ระบุข้อความไว้ที่เชิงอรรถ เช่น "บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง..." หรือ "บทความนี้ปรับปรุงจากวิทยานิพนธ์เรื่อง..." พร้อมระบุปริญญา สาขาวิชา สถาบัน และปี
- 4) ชื่อเรื่องไม่ควรยาวเกินไปหรือสั้นเกินไป โดยต้องครอบคลุมเนื้อหาและขอบเขตการศึกษาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

(2) ชื่อผู้เขียน (ถ้ามีมากกว่า 1 คนให้ระบุทุกคน)

- 1) ชื่อผู้เขียน ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาด 16 point กำหนดขีดขวาของหน้ากระดาษ
- 2) ชื่อหน่วยงานของผู้เขียน ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาด 16 point กำหนดขีดขวาของหน้ากระดาษ
- 3) ชื่อที่อยู่อีเมล ขนาด 14 point, กำหนดขีดขวาของหน้ากระดาษ (ทุกคน)

(3) บทคัดย่อ (Abstract)

- 1) ชื่อ “บทคัดย่อ” และ “Abstract” ขนาด 16 point กำหนดกึ่งกลางหน้ากระดาษและใช้ตัวหนา
- 2) ข้อความบทคัดย่อภาษาไทย ขนาด 16 point กำหนดขีดขอบกระดาษและใช้ตัวธรรมดา
- 3) ข้อความบทคัดย่อภาษาอังกฤษ ขนาด 16 point กำหนดขีดขอบกระดาษและใช้ตัวธรรมดา

4) ย่อหน้า 0.5 นิ้ว

5) บทคัดย่อ (Abstract) เป็นการสรุปสาระสำคัญของเรื่องความยาวประมาณ 150 – 250 คำมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษโดยคำว่า Abstract เฉพาะตัวอักษรนำ (A) ให้ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ และคำสำคัญ (Keyword) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 3-5 คำ ผู้เขียนต้องตรวจสอบความถูกต้องทางไวยากรณ์และการใช้ภาษาของบทคัดย่อให้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาและหลักภาษาศาสตร์

(4) คำสำคัญ (Keyword) ให้พิมพ์ต่อจากส่วนของบทคัดย่อ (Abstract) ควรเลือกคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบทความ ประมาณ 3-5 คำ ใช้ตัวอักษรภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาด 16 point

(5) รายละเอียดบทความ

- 1) หัวข้อใหญ่ ขนาด 16 point, กำหนดขีดซ้ายของหน้ากระดาษและใช้ตัวหนา (ไม่ลำดับเลข)
- 2) หัวข้อย่อย ขนาด 16 point กำหนดขีดซ้ายของหน้ากระดาษและใช้ตัวหนา
- 3) ตัวอักษร ขนาด 16 point กำหนดขีดขอบกระดาษและใช้ตัวธรรมดา
- 4) ย่อหน้า 0.5 นิ้ว

(6) ส่วนประกอบของประเภทบทความ

- 1) บทความทางวิชาการ ประกอบด้วย บทนำ เนื้อหา บทสรุป และเอกสารอ้างอิง
- 2) บทความวิจัย ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐาน (ถ้ามี) ขอบเขตของการวิจัย ทบทวนวรรณกรรม กรอบแนวคิดในการวิจัย (ถ้ามี) วิธีดำเนินการวิจัย เครื่องมือในการวิจัย ผลการวิจัย สรุปอภิปรายผลการวิจัย ข้อเสนอแนะและเอกสารอ้างอิง

(7) คำศัพท์ ให้ใช้ศัพท์บัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน

(8) ภาพและตาราง (ถ้ามี) ชื่อภาพให้ระบุคำว่า ภาพที่ ໐໐໐໐໐໐ และจัดข้อความบรรยายภาพให้อยู่กึ่งกลางหน้ากระดาษ ชื่อตารางให้ระบุคำว่า ตารางที่ ໐໐໐໐໐໐ พร้อมทั้งข้อความบรรยายตาราง หัวตารางให้จัดชิดซ้ายของหน้ากระดาษ และได้ภาพประกอบหรือตารางให้ระบุแหล่งที่มาให้ชัดเจน โดยพิมพ์ห่างจากชื่อภาพประกอบหรือเส้นค้นใต้ตาราง 1 บรรทัด (ใช้ตัวอักษรขนาด 14 point ตัวธรรมดา) โดยแผนภาพ แผนภูมิ ตารางที่ใช้ในบทความ ให้ทำเป็นไฟล์ภาพ (นามสกุล .jpg หรือ .png)

(9) การพิมพ์อ้างอิงที่ในเนื้อหา (In-text Citation) ของบทความ

- 1) ในกรณีมีการอ้างอิงในเนื้อเรื่อง ให้ใช้การอ้างอิงในส่วนเนื้อเรื่องแบบระบบชื่อ-ปี (name-year system) โดยระบุชื่อผู้แต่งและปีพิมพ์ของเอกสาร ไว้ข้างหน้าหรือข้างท้ายข้อความที่ต้องการอ้าง เพื่อบอกแหล่งที่มาของข้อความนั้น

2) การอ้างอิงแทรกในตารางหรือในคำอธิบายตารางให้ใช้หมายเลขที่สอดคล้องกับที่ได้อ้างอิงไว้ก่อนหน้าในส่วนของเนื้อหา

(10) การพิมพ์เอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

1) เอกสารอ้างอิงทุกฉบับจะต้องมีการอ้างอิงหรือกล่าวถึงในบทความ โดยผู้เขียนต้องรับผิดชอบความถูกต้องในการอ้างอิง

2) กรณีรายละเอียดของเอกสารอ้างอิงมีความยาวมากกว่าหนึ่งบรรทัดให้พิมพ์ต่อบรรทัดถัดไป โดยย่อหน้า (โดยเว้นระยะ 7 ช่วงตัวอักษรหรือเริ่มพิมพ์ช่วงตัวอักษรที่ 8

3) จัดเรียงลำดับเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ หรือการเรียงบรรณานุกรมให้ใช้หลักการเดียวกับการเรียงคำในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หรือ Dictionary ที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไป โดยคำที่มีตัวสะกดจัดเรียงไว้ก่อนคำที่มีรูปสระตามลำดับตั้งแต่ กก-กย และ AA-AZ

4) การจัดพิมพ์เอกสารอ้างอิงท้ายบทความจะแตกต่างกันตามชนิดของเอกสารที่นำมาอ้างอิง โดยให้จัดพิมพ์ตามรูปแบบการเขียนบรรณานุกรมแบบ APA 6th edition ดังนี้

ก. อ้างอิงจากหนังสือ ใช้รูปแบบดังนี้

ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง./ครั้งที่พิมพ์ (ถ้ามี) (พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป). /เมืองที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

สุชาติ. ประสพธีรัฐสินธุ์. (2546). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: สยามลดา.

Abbinnett, R. (2003). *Culture and Identity: Critical Theories*. London: SAGE Publications.

ข. อ้างอิงจากวารสาร ใช้รูปแบบดังนี้

ชื่อ/ชื่อสกุลผู้เขียนบทความ./ (ปีพิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./ปีที่(ฉบับที่)/หน้าที่อ้าง.

ตัวอย่าง

สุรีย์ เข้มทอง และ อาทิตย์ ไวยะพันธ์. (2553). การวัดคุณภาพการบริการของเซอร์วิสอพาร์ทเมนต์ในกรุงเทพมหานครโดยการรับรู้ของนักท่องเที่ยวต่างชาติ. *วารสารการจัดการสมัยใหม่*. 8(2), 95-109.

Fraser, H. (2005). Four different approaches to community participation. *Community Development Journal*. 40(3), 286-300.

ค. อ้างอิงจากเอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ/หนังสือรวมบทความวิชาการ ใช้รูปแบบดังนี้

ชื่อผู้เขียน./ (ปีที่พิมพ์)./ ชื่อบทความหรือชื่อตอน./ ใน// ชื่อหนังสือ./ ชื่อบรรณาธิการหรือชื่อผู้รวบรวม(ถ้ามี)./ (หน้าที่ตีพิมพ์บทความหรือตอนนั้น)./ ครั้งที่พิมพ์./ สถานที่พิมพ์./ ชื่อสำนักพิมพ์หรือผู้จัดพิมพ์.

ตัวอย่าง

อุทัยทิพย์. เจียวิวรรณกุล. (2554). การวิจัยบูรณาการเพื่อพัฒนาคุณภาพประชากร. ใน อีรเดช ฉายอรุณ (บรรณาธิการ). หนังสือนวัตกรรมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพประชากร. (หน้า 59-80).

กรุงเทพฯ: ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

Forsyth, J.T. (1995). Non-regulated Tourism as a form of Environmental Management in Northern Thailand: The Case of Pha Dua, Chiang Rai. In Rigg, J. (ed). Counting the Costs. (200-241). Singapore: Institute of Southeast Asian Studies.

ง. อ้างอิงจากปฏิญญาพันธหรือวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ ใช้รูปแบบดังนี้

ชื่อผู้เขียน./ (ปีที่พิมพ์)./ ชื่อเรื่อง./ (ชื่อปฏิญญามหาบัณฑิตหรือปริญญาดุษฎีบัณฑิต, ชื่อมหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา).

ตัวอย่าง

दनัยศักดิ์ โกวิทวิบูล. (2543). ความต้องการและลักษณะการใช้สารสนเทศของนักศึกษาในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง).

Patamaporn Yenbamrung. (1992). *The Emerging Electronic Univesrsity: A Study of Student Cost-Effectiveness*. (Dissertation, Ph.D. Library and Information Science, The University of Texas at Austin).

จ. อ้างอิงจากแหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ ใช้รูปแบบดังนี้

ข้อมูลที่เป็นบทความจากวารสารออนไลน์

ผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ ชื่อบทความ./ ชื่อวารสาร./ ปีที่(ฉบับที่)./ หน้า(ถ้ามี)./ สืบค้นจาก URL ของวารสาร.

ตัวอย่าง

อัฐพร อารงเกียรติกุล. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อความคาดหวังกับส่วนประสมทางการตลาดของบูติค รีสอร์ท พัทยา จังหวัดชลบุรี. *การท่องเที่ยวไทยนานาชาติ*. (3), 1-16. สืบค้น 10 มีนาคม 2555. จาก http://www.ttresearch.org/home/images/2553_3/8.pdf.

Fiona X.Yang and IpKin Anthony Wong. (2021). The social crisis aftermath: tourist well-being during the COVID-19 outbreak. *Journal of Sustainable Tourism*. (29),6. 859-878. Retrieved on 9 April 2021. From <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09669582.2020.1843047>

ฉ. ข้อมูลจากเว็บไซต์

ผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์หรือปีที่สืบค้น)./ชื่อเรื่อง./สืบค้นเมื่อ วัน เดือน ปี (หรือ Retrieved เดือน วัน, ปี),/จาก (from) ชื่อเว็บไซต์.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 - 2559) ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550- 2554)*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2550, จาก [https://www.moe.go.th/webbpps/download/crisp_ direction.pps](https://www.moe.go.th/webbpps/download/crisp_direction.pps).

UNCTAD. (2005). *ICT and Tourism for development. A Background paper in the Commission of Enterprise, Business Facilitation and Development Expert Meeting*. Geneva, 30 November – 2 December 2005. Retrieved on 8 January 2006. From www.unctad.org.

ทั้งนี้ การอ้างอิงและการเขียนรายการอ้างอิง (References)

เอกสารอ้างอิงที่เป็นภาษาไทยจะต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษทุกรายการ โดยผู้เขียนที่จะส่งบทความวิจัย/ วิชาการ เพื่อขอตีพิมพ์ในวารสารฯ ต้องเขียนเอกสารอ้างอิงโดยจัดเรียงคู่กัน คือ เรียงเอกสาร อ้างอิงภาษาอังกฤษที่แปลขึ้นก่อน และเติมคำว่า (in Thai) ต่อท้าย แล้วตามด้วยเอกสารอ้างอิงภาษาไทย ทั้งนี้ การให้ผู้เขียนจัดเรียงการเขียนเอกสารอ้างอิงลักษณะนี้ เพื่อให้กองบรรณาธิการใช้ในการตรวจสอบความถูกต้องของการอ้างอิง โดยสำหรับขั้นตอนการตีพิมพ์ ทางกองบรรณาธิการจะปรับใช้เฉพาะรายการอ้างอิงที่แปลเป็นภาษาอังกฤษแล้ว

ตัวอย่างการแปลเอกสารอ้างอิงภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

Chattananon, A. (2009). Crisis Management Strategy for Organization Leader. *Journal of Business*

Administration. 32(122), 8 – 18. (in Thai)

อภิสิทธิ์ ฉัตรทนานนท์. (2552). กลยุทธ์การบริหารภาวะวิกฤตสำหรับผู้บังคับบัญชา. *วารสารบริหารธุรกิจ*. 32(122), 8 – 18.

Chuangphusri, P. and Buranasing, S. (2011). *Conflict Management and Crisis Management*.

Bangkok: Prince Damrong Rajanuphap Institute. (in Thai)

ประพันธ์ ช่วงภูศรี และสำเริง บุรณะสิงห์. (2554). *การบริหารความขัดแย้งและบริหารภาวะวิกฤต*.

กรุงเทพฯ :สถาบันดำรงราชานุภาพ

7. การส่งบทความการส่งต้นฉบับ

7.1 ผู้สนใจเสนอบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร JHAT สามารถจัดส่งบทความถึงกองบรรณาธิการวารสาร ได้โดยช่องทางที่ E-mail: jhatjournal.sot@crru.ac.th โดยมีหนังสือแนส่ง พร้อมทั้งที่อยู่ของผู้ส่งที่สามารถติดต่อกลับได้

หมายเหตุ การจัดส่งบทความทางอีเมลล์ ต้องส่งพร้อมแบบเสนอบทความ (แบบฟอร์ม A) ซึ่งสามารถดาวน์โหลดได้ที่เว็บไซต์ <http://tourismhotel.crru.ac.th/jhat-journal/> คลิกที่นี่เพื่อดาวน์โหลด

A: แบบฟอร์มส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสาร JHAT

B: แบบฟอร์ม (Template) บทความวิจัย

C: แบบฟอร์ม (Template) บทความวิชาการ

7.2 เมื่อกองบรรณาธิการได้รับต้นฉบับแล้ว จะนำเสนอบรรณาธิการเพื่อพิจารณาและแจ้งตอบกลับให้ผู้เขียนทราบผลว่าต้องมีการแก้ไขเบื้องต้นหนึ่งส่วนใดหรือไม่ กรณีไม่มีการแก้ไข กองบรรณาธิการจะเสนอผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความเพื่อพิจารณาและประเมินตามขั้นตอน กรณีบทความที่ไม่ได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์ กองบรรณาธิการจะแจ้งให้ผู้เขียนทราบตามขั้นตอน

7.3 บทความที่ได้รับการพิจารณาตีพิมพ์จะได้รับการพิจารณาและประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องในสาขาที่บทความเกี่ยวข้อง เมื่อได้รับคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและประเมินบทความเรียบร้อยแล้ว กองบรรณาธิการจะส่งข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิพร้อมทั้งต้นฉบับคืนให้ผู้เขียนดำเนินการปรับปรุงแก้ไข และต้องส่งกลับให้กองบรรณาธิการภายในวันที่กำหนด

.....

***พิมพ์ข้อมูลในบทความแล้วปริ้นออกมาลงนามและสแกนส่งมาพร้อมบทความ**

แบบฟอร์มส่งบทความเพื่อพิจารณาลงวารสารการท่องเที่ยวและการบริการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (JHAT)

ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย).....

.....

ชื่อเรื่อง

(ภาษาอังกฤษ).....

.....

ชื่อผู้เขียนหลัก (ชื่อที่ 1)

ชื่อ-สกุล.....

ตำแหน่งและที่อยู่หน่วยงาน.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....E-mail.....

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....แขวง/ตำบล.....

เขตอำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

ชื่อผู้เขียนร่วม (ชื่อที่ 2)

ชื่อ-สกุล.....

ตำแหน่งและที่อยู่หน่วยงาน.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....E-mail.....

ชื่อผู้เขียนร่วม (ชื่อที่ 3)

ชื่อ-สกุล.....

ตำแหน่งและที่อยู่หน่วยงาน.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....E-mail.....

ประเภทบทความที่เสนอ

[] บทความวิชาการ (Academic Article)

[] บทความวิจัย (Research Article)

ถ้าบทความที่เสนอเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย วิทยานิพนธ์ หรืออื่น ๆ โปรดระบุดังนี้

[] งานวิจัย [] วิทยานิพนธ์ (ปริญญาเอก) [] วิทยานิพนธ์ (ปริญญาโท) [] อื่น ๆ ระบุ.....

คำรับรองจากผู้เขียน

“ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม (ถ้ามี) ขอรับรองว่า บทความที่เสนอนี้ยังไม่เคยได้รับการตีพิมพ์และไม่ได้อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ใด ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วมยอมรับหลักเกณฑ์การพิจารณาต้นฉบับ ทั้งยินยอมให้กองบรรณาธิการมีสิทธิ์พิจารณาและตรวจแก้ต้นฉบับได้ตามที่เห็นสมควร พร้อมนี้ขอมอบสิทธิ์บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ให้แก่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย หากมีการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์เกี่ยวกับภาพ กราฟ ข้อความส่วนใดส่วนหนึ่งและ/หรือข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วมยินยอมรับผิดชอบแต่เพียงฝ่ายเดียว”

ลงชื่อ.....
(.....)

การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงราย
ที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

วิรุณศิริ ใจมา และคณะ

แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงพหุภพทางน้ำอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนแพ
เปี้ยกนวัตวิถีลำน้ำแม่สรวย เทศบาลตำบลเวียงสรวย จังหวัดเชียงราย

ภูณารก ศรีทอง และคณะ

วารสารการท่องเที่ยวและการบริการ

สำนักวิชาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

80 หมู่ 9 ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57100

โทรศัพท์/โทรสาร: 053 776 088

E-mail : jhatjournal.sot@crru.ac.th

Web site : <http://tourismhotel.crru.ac.th/jhat-journal/>